

Studiu interdisciplinar

**cu privire la nevoile și oportunitățile tinerilor
din Cluj-Napoca și Zona Metropolitană Cluj**

Studiu interdisciplinar

**cu privire la nevoile și oportunitățile tinerilor
din Cluj-Napoca și Zona Metropolitană Cluj**

Dragi cititori,

Următoarele pagini rezumă rezultatele proiectului denumit „Studiu interdisciplinar cu privire la evaluarea nevoilor și oportunităților tinerilor din Cluj-Napoca”. Proiectul a fost implementat între ianuarie și august 2020 de o echipă compusă din Departamentul de Sănătate Publică și Departamentul de Științe Politice al Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării (FSPAC) de la Universitatea Babeș-Bolyai, Centrul Cultural Clujean și Grupul PONT.

Proiectul își are originile în discuțiile inițiale catalizate de Fundația Botnar în Cluj-Napoca pe tema sănătății și bunăstării tinerilor în a doua jumătate a lui 2019. Între timp, implicarea Fundației Botnar pentru adolescenții și tinerii din Zona Metropolitană Cluj a crescut și este acum sub egida OurCluj.

Obiectivul LEAP a fost să realizeze o evaluare cuprinzătoare, multidisciplinară și interdisciplinară a nevoilor și oportunităților pentru tinerii din zona metropolitană Cluj, ghidată de o perspectivă ecosistemică și orientată spre inițiativele viitoare care rezultă din concluziile evaluării.

Ceea ce veți citi în acest raport rezumă o culegere de cunoștințe despre nevoile adolescenților și tinerilor din Zona Metropolitană Cluj, așa cum rezultă din cartografierea factorilor interesați, din cercetarea calitativă și cantitativă, din consultările cu actorii interesați din domeniu precum și din recomandări de politici care ar putea fi implementate pentru a aborda provocările identificate. Pentru a facilita implementarea, le-am grupat în patru domenii principale: sănătate, educație, autodeterminare și mediu de viață.

Pandemia de COVID-19 a generat provocări majore pentru întreaga societate. Proiectul nostru era deja în desfășurare când a început pandemia și a trebuit să îl ajustăm pentru a aborda provocările impuse de măsurile de carantinare. După aproape o jumătate de an de pandemie, ne dăm seama cât de importantă este bunăstarea pentru noi toți – cu atât mai mult pentru adolescenți și tineri.

Raportul prezintă măsuri concrete de luat, sub forma unor propuneri de politici, activități și inițiative și sperăm că vor fi implementate de toți factorii interesați relevanți din Zona Metropolitană Cluj.

Acest efort complex nu ar fi fost posibil fără sprijinul important al multor persoane și instituții. Suntem recunoscători Fundației Botnar pentru că ne-a oferit finanțarea pentru demersul nostru precum și pentru sprijinul susținut în timpul implementării proiectului. Le suntem recunoscători și miilor – fără exagerare – de persoane care au contribuit la proiect prin informații și îndrumări: participanții la cercetarea calitativă și cantitativă și la consultările cu factorii interesați, precum și membrilor Consiliului consultativ al proiectului.

Sperăm că munca noastră va contribui la dezvoltarea inițiativei OurCluj și așteptăm cu interes să vedem ce contribuții vor aduce tinerii puternici, activi, implicați și împuterniciți. Zonei metropolitane Cluj în lunile și anii ce vor veni.

Echipa LEAP

Despre studiu

Proiectul LEAP s-a desfășurat în perioada 27 ianuarie – 30 august 2020 și a folosit metodologia evaluării participative pentru a identifica nevoile, problemele și oportunitățile populației tinere (10-24 ani) din Zona Metropolitană Cluj.

Context

Zona Metropolitană Cluj. Zona Metropolitană Cluj (ZMC) este una dintre cele opt zone metropolitane mari din România și are o populație de 411.379 de locuitori din care 324.276 locuiesc în Cluj-Napoca și restul în cele 17 comune din jurul orașului. Județul Cluj, care conține această zonă metropolitană, se situează, între cele 41 de județe din România, pe locul 8 în ceea ce privește densitatea populației și pe locul 3 în ceea ce privește densitatea populației urbane. În ultimii ani, Cluj-Napoca a devenit un loc al experimentării și al abordărilor inovatoare, care dă tonul la nivel național și regional în ceea ce privește implicarea tinerilor și inovația urbană cu accent special pe tineri. ZMC, împreună cu alte 7 zone metropolitane, reprezintă peste 70% din profitul companiilor din țară, 70% din PIB, în timp ce concentrează 50% din populația țării și generează noi locuri de muncă și înregistrează cele mai rapizi rate de creștere a populației. Cluj-Napoca – și, prin extensie, ZMA – găzduiește mai multe inițiative independente tot mai mari ce

se adresează tinerilor (cum ar fi Capitala europeană a tineretului în 2015).

Populația tânără ce locuiește în Zona Metropolitană Cluj. Din întreaga populație a României, cei cu vârsta cuprinsă între 10 și 24 de ani reprezintă 16% din populația totală, mai exact 3,28 milioane, 48,4% fiind reprezentați de bărbați tineri și 51.6% de femei tinere. În Cluj, în 2016, numărul raportat de adolescenți cu vârsta între 10 și 14 ani a fost de 31959 (16403 băieți și 15556 fete), din care 19823 locuiau în zonele urbane și 12136 locuiau în zonele rurale. Pentru grupul de vârstă cuprins între 15 și 19 ani, numărul raportat a fost de 31336 de adolescenți (15939 băieți și 15397 fete), distribuția lor fiind mai accentuată în zona urbană, 18560, comparativ cu zona rurală (12776). Pentru grupul de vârstă între 20 și 24 de ani, în 2016 s-a raportat un total de 34830 de tineri (17705 bărbați și 17125 femei), o mare parte locuind în zona urbană, 21628, comparativ cu 13202 care locuiesc în zona rurală.

Abordarea generală

Principalul obiectiv al proiectului LEAP a fost acela de a colecta cea mai largă gamă de percepții referitoare la dezvoltarea tinerilor în Zona Metropolitană Cluj, prin metode diferite.

Conceptul cercetării s-a concentrat pe asigurarea unei cât mai mari participări a tuturor factorilor interesați, menținând în același timp o abordare interdisciplinară. Pentru a răspunde la obiectivele proiectului, proiectul a fost conceput astfel încât să includă opt activități:

- 1. Revizuirea literaturii științifice internaționale, naționale și locale**, pentru a identifica și defini domeniile cheie prioritare în ceea ce privește bunăstarea adolescenților și tinerilor. Rezultatul final este o serie de patru domenii cheie prioritare – sănătate, educație, autodeterminare și mediu de viață – care ar trebui să fie luate în vizor de inițiativele locale ce abordează bunăstarea tinerilor ce locuiesc în Zona Metropolitană Cluj.
- 2. Cartografierea factorilor interesați** și a tuturor actorilor implicați în activități cu și pentru tineri. Rezultatul final este o bază de date ce permite accesul facil la informații detaliate despre toate organizațiile ce implementează programe pentru tineret în Zona Metropolitană Cluj; un raport care oferă o privire de ansamblu asupra procesului de dezvoltare a unei baze de date care conține informații despre factorii interesați din Zona Metropolitană Cluj, respectiv prezintă baza de date și principalele rezultate extrase din analiza informațiilor colectate.
- 3.** Un **studiu cantitativ** ce constă în 4 sondaje cu privire la adolescenți, tineri, părinți și copii, un total de 1127 respondenți (din care 125 au fost adolescenți – de la 10 la 17 ani, 531 tineri – de la 18 la 24 de ani, 371 părinți și 100 profesori). Rezultatul final este un raport detaliat despre felul în care percep adolescenții, tinerii, părinții și profesorii diferite probleme legate de cele patru mari domenii de studiu: sănătate, educație, autodeterminare și mediu de viață. Bazele de date sunt disponibile și pentru analiză suplimentară.
- 4.** Un **studiu calitativ** ce a constat în interviuri individuale scrise online cu adolescenți cu vârsta între 10 și 14 ani (N=63), discuții online cu grupuri tematice și discuții de tip World Cafe online cu adolescenții cu vârsta între 15 și 17 ani (N=28) și cu tinerii cu vârsta între 18 și 24 ani (N=36). Rezultatul final este o analiză profundă a percepțiilor adolescenților și tinerilor despre bunăstare, despre problemele cu care se confruntă, despre soluțiile pe care le întrevăd și despre actorii pe care îi consideră relevanți pentru bunăstarea lor.
- 5. Identificarea problemelor sistemice**, un proces facilitat ce se bazează pe rezultatele preliminare ale evaluării nevoilor și oportunităților, evaluare desfășurată în etapele precedente ale proiectului, care a rezultat într-o listă de probleme sistemice, ce ilustrează principalele probleme structurale ce afectează adolescenții și tinerii.
- 6. Implicarea factorilor interesați** a avut loc în diferite etape ale proiectului și a constat în (1) un sondaj online care explora viziunea actorilor instituționali despre nevoile și oportunitățile tinerilor (53 de respondenți – de la 39 ONG-uri care lucrează cu adolescenți și tineri, 12 de la instituții publice, 2 companii private), (2) o serie de consultări online ce se concentrează pe identificarea măsurilor pentru probleme sistemice, efectuate în patru grupuri tematice și implicând 55 de factori interesați și (3) un sondaj online (40 de participanți) pentru a permite prioritizarea propunerilor de politici și acțiuni.
- 7. Analiza politicilor publice** ce ia în considerare cadrele strategice la nivel local, regional, național, european și global în domeniul tineretului și în domeniul sănătății, al educației, al participării și autodeterminării și al mediului de viață, cu efect special asupra tinerilor, dar și studii de caz despre soluții practice adoptate de orașe cu profiluri similare.
- 8. Recomandările de politici** au fost formulate de un grup de experți ce se bazează pe 150 de măsuri necesare identificate ce abordează problemele sistemice pe care le propun actorii interesați în timpul consultațiilor. Rezultatul este un raport ce propune acțiuni și intervenții la nivel de politici în cadrul celor patru domenii: sănătate, educație, autodeterminare și mediu de viață, inclusiv o listă de priorități de acțiuni și politici și acțiuni recomandate pentru principalele categorii de factori interesați.

Cadranul leap

LEAP a abordat această cercetare din perspectiva bunăstării tinerilor, sau felului în care o zonă urbană și metropolitană poate facilita sănătatea personală, procesul educațional și dobândirea auto-determinării într-un mediu de viață urban propice pentru tineri.

BUNĂSTARE OBIECTIVĂ			
SĂNĂTATE	EDUCAȚIE	AUTODETERMINARE	MEDIU DE VIAȚĂ
Determinanții sociali și individuali ai sănătății Caracteristici individuale și stres; mediul de acasă; grupurile de semenii; Aspecte legislative; Sănătatea comunității Comportamente ce promovează sănătatea și comportamente care sunt riscante pentru sănătate Alimentație; activitate fizică; modele de somn; consumul de substanțe; Răniri și violență interpersonală; Comportament sexual Probleme de sănătate Afecțiuni comunicabile și necomunicabile Sănătate mintală Sănătate sexuală	Realizări academice Mediul școlar Relațiile cu semenii; Relația profesor-elev; egalitate între sexe/ între etnii; biblioteci educaționale; instrumente și soluții digitale Educația non-formală Competențe personale netehnice: creativitate, colaborare, rezolvarea problemelor, comunicare; Recunoaștere Viitorul muncii Educație vocațională	Relații de sprijin/ sprijinirea autonomiei acasă; școală; grupuri de semenii; comunitate; rețele sociale și profesionale Oportunități pentru implicare socială, culturală, civică Cultură; implicare civică; timp liber; sporturi; voluntariat; perspectiva internațională Participare și spirit de conducere Procese participative; organizații de tineret (formale și informale); încurajarea spiritului de conducere	Infrastructură Centre de tineret, puncte și centre de informare; joacă și agrement; infrastructura de locuire; mediul de învățare și de muncă; mobilitate și transport Servicii comunitare Servicii de sănătate/ servicii sociale; servicii educaționale; sisteme de informare pentru tineri Cadrul politic Drepturile tinerilor; finanțarea pentru tineret; strategie, planuri de acțiune și alte politici
BUNĂSTARE SUBIECTIVĂ			
Satisfacție în viață		Echilibru afectiv	

Cadranul LEAP reprezintă abordarea ce a fost folosită în proiectul LEAP pentru a identifica prioritățile de acțiune pentru populația tânără ce locuiește în Zona Metropolitană Cluj. În centrul cadranelor se află conceptul de bunăstare. Bunăstarea este concepută ca punctul de echilibru între resursele psihologice, sociale și fizice pe care le are o persoană și provocările psihologice, sociale și fizice cu care se confruntă respectiva persoană¹.

La adolescenți și tineri, bunăstarea a fost definită ca „... o stare dinamică ce este consolidată când oamenii își pot îndeplini obiectivele personale și sociale. Bunăstarea este înțeleasă atât în raport cu măsurile obiective, cum ar fi venitul familiei, resursele educaționale și starea de sănătate cât și indicatori subiectivi cum ar fi fericirea, percepția de calitate a vieții și satisfacție în viață.”²

Indicatorii obiectivi și subiectivi ai bunăstării adolescenților și tinerilor s-au folosit la nivel internațional pentru a identifica nevoile, problemele și oportunitățile pentru dezvoltarea adolescenților și a tinerilor și pentru a evalua capacitățile orașelor și comunităților de a răspunde la nevoile adolescenților și tinerilor. După verificarea, enumerarea și compararea indicatorilor de bunăstare obiectivă și subiectivă folosiți în instrumentele de evaluare a bunăstării adolescenților și tinerilor, folosiți pentru dezvoltarea unor orașe și comunități în interesul adolescenților, folosiți în acțiuni globale care au ca obiectiv îmbunătățirea vieților tinerilor și în inițiative care vizează reziliența orașelor, am identificat patru domenii principale de prioritate asupra cărora ne-am concentrat în LEAP: sănătate, educație, autodeterminare și mediu de viață.

Aceste patru domenii, reprezentate mai jos, împreună cu bunăstarea subiectivă, au dat forma activităților proiectului. În următoarele pagini veți găsi, pentru fiecare din cele patru domenii, percepțiile tinerilor și ale factorilor interesați, problemelor sistemice, recomandările de politici și prioritățile de acțiune.

¹ Dodge, R., Daly, A., Huyton, J., & Sanders, L. (2012). The challenge of defining wellbeing. *International Journal of Wellbeing*, 2(3), 222–235.
<https://doi.org/10.5502/ijw.v2i3.4>

² Statham, J., & Chase, E. (2010). *Childhood wellbeing: A brief overview*. Loughborough: Childhood Wellbeing Research Centre

Sănătate

1. Definiție

Definiția de lucru a sănătății în LEAP împărtășește viziunea sănătății ca „o situație de bunăstare totală fizică, mintală și socială și nu doar ca simpla absență a infirmității,” „măsura în care un individ sau un grup are posibilitatea de a-și realiza aspirațiile și satisface nevoile și de a-și modifica sau gestiona mediul”¹ și „o resursă pentru viața de zi cu zi și nu obiectivul în sine al vieții; este un concept pozitiv care pune accentul pe resursele sociale și personale, dar și pe abilitățile fizice.” În concluzie, în proiectul LEAP ne concentrăm pe trei componente ale sănătății: starea de sănătate generală (de ex. afecțiuni comunicabile și necomunicabile), determinanții sociali ai sănătății (de ex. caracteristicile individuale, mediul familial, cultura cercului de cunoștințe, sprijin în comunitate) și comportamente care protejează, respectiv care sunt riscante pentru sănătate (de ex. modele de alimentație, activitatea fizică, comportamentele sexuale, violența interpersonală).

¹ Organizația Mondială a Sănătății. (2008). Glosar de termeni umanitari. Relief Web Project <https://www.who.int/hac/about/reliefweb-aug2008.pdf?ua=1>

2. Perspectiva participanților

2.1. PERSPECTIVELE ADOLESCENȚILOR ȘI TINERILOR

2.1.1. Rezultatele studiului cantitativ

Componenta din sondaj privind sănătatea și-a propus să surprindă starea auto-evaluată de sănătate a adolescenților și tinerilor și să se informeze cu privire la abordarea lor generală prin care își păstrează bunăstarea fizică și mintală.

Sănătatea generală. 66% din respondenții tineri (18-24 de ani) spun că pentru ei este important/foarte important să fie sănătoși și două treimi dintre tineri și-au evaluat starea actuală de sănătate ca fiind bună. 94% din grupul de tineri și adolescenți spun că nu suferă de nicio boală cronică. Cu toate acestea, 29% din adolescenți și 23% dintre tineri suferă de alergii. 16% dintre adolescenți și 24% din tineri au raportat probleme frecvente de somn.

Accesul la servicii medicale. Respondenții au fost întrebați dacă au trebuit, la un moment dat, să petreacă o noapte la spital. Procentajul celor care au răspuns afirmativ este de 48% dintre adolescenți și de 58% dintre tineri.

Comportamente favorabile, respectiv riscante pentru sănătate.

- **Nutriția.** 77% din tineri și 72% dintre adolescenți sunt uneori îngrijorați pentru imaginea lor fizică, greutatea și obiceiurile lor alimentare. Pentru a gestiona aceste griji, tinerii își modifică obiceiurile alimentare (mănâncă mai puțin, consumă alimente mai sănătoase, renunță la băuturi carbogazoase și îndulcite cu zahăr, își gătesc singuri în loc să cumpere hrană procesată), încep să facă sport regulat, merg la psiho-terapie sau apelează la un nutriționist. Adolescenții au menționat că fac sport sau vorbesc cu părinții lor despre grijile lor. 59% dintre adolescenți și 48% dintre tineri declară că fac sport regulat.

- **Comportamente sexuale sănătoase.** 95% dintre adolescenți spun că în școala lor nu sunt predate ore de educație sexuală și 80% din ei sunt de părere că astfel de ore ar trebui predate în școli. În ceea ce-i privește pe tineri, 96% dintre aceștia spun că școlile ar trebui să introducă ore de educație sexuală. 71% din tineri sunt activi sexual. O descoperire neliniștitoare se referă la faptul că 19% din tineri nu folosesc niciun fel de mijloace de protecție pentru boli cu transmitere sexuală. Pentru a preveni o sarcină nedorită, metoda cea mai des raportată este folosirea prezervativului (39%), urmată de utilizarea contraceptivelor orale (12%). 14% din tineri nu folosesc nicio metodă contraceptivă. Sursa de informare cea mai des utilizată pentru sex și contracepție printre tineri este internetul. Și prietenii sunt destul de importanți ca sursă de informare pe cele două teme. Aproape o treime din tineri se adresează unui ginecolog pentru a primi sfaturi despre sex (31%) și orientare cu privire la contracepție (32%).

- **Sănătatea mintală.** I-am întrebat de asemenea pe tinerii respondenți dacă sunt uneori îngrijorați în ceea ce privește dispoziția, sănătatea mintală și anxietatea lor și dacă vorbesc cu cineva atunci când aceste chestiuni le provoacă îngrijorare. Dacă procentajele celor care declară că își fac griji din cauza acestor trei chestiuni sunt mari (57% și 68%), faptul reconfortant este că majoritatea tinerilor discută despre problemele lor cu cineva.

- **Consumul de substanțe și protecția față de răniri.** Fumatul pare să fie un obicei răspândit printre tineri, iar consumul de alcool pare să fie pentru mulți tineri o rutină. Ceea ce de asemenea reiese foarte clar este procentajul mare de respondenți care declară că nu au purtat niciodată o cască atunci când au mers pe bicicletă (76%).

Această secțiune a reliefat faptul că, deși sănătatea este foarte valorizată de majoritatea tinerilor, unele din comportamentele concrete pe care unii din ei le raportează nu reflect o mare grijă pentru sănătatea proprie. În special fumatul, consumul de alcool și lipsa de precauție în viața sexuală ar putea fi subiecte de îngrijorare. Latura pozitivă este că foarte puțini adolescenți și tineri spun că suferă de boli cornice și că majoritatea tinerilor care se preocupă de bunăstarea lor emoțională au cu cine să-și discute problemele.

2.1.2. Rezultatele studiului calitativ

În studiul calitativ din cadrul proiectului LEAP, constând din interviuri scrise online (cu 62 de adolescenți cu vârste între 10 și 14 ani) și din discuții online axate pe grupuri tematice (cu 28 de adolescenți cu vârste de la 15 la 17 și 36 de tineri cu vârste de la 18 la 24 de ani) am explorat modul în care tinerii și adolescenții care trăiesc în ZMC definesc sănătatea și care sunt problemele, soluțiile și factorii determinanți ai schimbării pe care ei le percep pentru șase teme legate de sănătate (sănătate mintală, sănătate sexuală, violență interpersonală, consumul de substanțe, nutriție și activitate fizică).

Definiții ale sănătății

- **Adolescenții cu vârste între 10 și 14 ani** au descris sănătatea în termenii „absenței bolilor”, dar și ca „stare de liniște”, „echilibru interior” și „echilibru mintal” legând o stare bună de sănătate de o alimentație sănătoasă, activitate fizică, petrecerea timpului în natură, echilibru mintal, interacțiuni sociale pozitive, joc și o igienă adecvată.
- **Adolescenții cu vârste între 15 și 17 ani** au descris sănătatea utilizând termeni precum „echilibru”, „pace sufletească”, „sănătate mintală” și „sănătate sufletească”, subliniind interacțiunea dintre sănătatea fizică și mintală. Participanții din acest grup de vârstă și-au perceput sănătatea ca fiind influențată de o combinație de activitate fizică, modele de alimentație, de dormit, utilizarea de substanțe, un program prea încărcat și absența competențelor transversale.
- **Pentru tinerii cu vârste între 18 și 24 de ani**, sănătatea e cuprinsă între stări definite ca „absență a maladiei” până la „o stare fizică și mintală care ne permite să ne atingem obiectivele și să efectuăm activitățile pe care le dorim.” Acest grup de vârstă a avut tendința de a se concentra în definiția lor a sănătății mai mult pe chestiuni de sănătate mintală decât de sănătate fizică. Relația dintre individ și societate a fost subliniată ca fiind un factor determinant relevant pentru sănătate împreună cu utilizarea de substanțe și calitatea relațiilor sociale.
- **Definiții amănunțite.** Pentru toate cele șase teme legate de sănătate, participanții au oferit definiții complexe, menționând de mai multe ori conceptul de echilibru și armonie legat de sănătate, subliniind de asemenea că toate cele șase teme interacționează în asigurarea stării de sănătate a unei persoane. Pentru fiecare temă, definițiile s-au concentrat pe comportamente, cogniții și emoții; au inclus exemple de probleme de sănătate (de ex. BTS-uri, depresie, obezitate); au dat detalii de modele de comportamente care sunt protective, respectiv riscante pentru sănătate.

Probleme. Soluții. Factorii determinanți ai schimbării

Probleme. Participanții au observat că populația tânără se confruntă cu probleme precum dificultăți emoționale, tulburări de dispoziție, depresie, anxietate, confuzie, stimă de sine scăzută și niveluri mari de stres. Utilizarea de substanțe a fost raportată ca fiind un mecanism extrem de riscant de gestionare a acestor situații, la care populația tânără face apel frecvent și fără scrupule. Și comportamentul sexual a fost menționat ca fiind riscant din cauza inițierii interacțiunilor sexuale la o vârstă fragedă, a partenerilor sexuali multipli și absenței măsurilor de contracepție. Violența interpersonală a fost prezentă în viața cotidiană a participanților începând cu școala primară și a rezultat în excludere socială, traume, neglijare de sine, relații interpersonale disfuncționale și îndoială de sine. Modele de alimentație nesănătoasă și tendința descrescătoare de angajare în activități fizice au fost raportate ca fiind prezente în rândul populației tinere. Pentru toate problemele de sănătate, participanții au detaliat factori determinanți la următoarele niveluri: mediul familial, grupul social din care fac parte, mediul școlar, comunitatea, sistemul și cultura.

Soluții. Pentru a răspunde problemelor de sănătate ale tinerilor, participanții au generat pentru fiecare din cele șase teme conexe ale sănătății soluții diverse și numeroase, care au fost grupate în:

1. *Ore de educația pentru sănătate online* și cu prezență care: a. utilizează aplicații, platforme online și rețele de socializare; b. sunt furnizate în interiorul, dar și în exteriorul contextului școlar; c. implică adolescenți, dar și părinți, profesori și membri ai comunității; d. implică educația în cadrul cercului de cunoștințe e. beneficiază de instructori specializați (de ex. nutriționiști, antrenori sportivi, psihologi) cu o atitudine pozitivă și adecvată față de tineri.
2. *Evenimente frecvente* (de ex. festivaluri, campanii de conștientizare), care implică comunitatea clujeană a tinerilor împreună cu specialiști, instructori adecvați vârstei și persoane cu „povești de viață reale legate de sănătate” (de ex. victime ale abuzurilor, persoane care au trecut prin asemenea evenimente și adicție).
3. *Servicii sanitare* disponibile, accesibile și pe care comunitatea să și le poată permite (de ex. platforme online, aplicații, linii telefonice, cabinete medicale în școli, consiliere psihologică în școli, cluburi de nutriție, săli de sport adaptate tinerilor) care oferă servicii sanitare individualizate prin colaborare inter-disciplinară.
4. *Schimbare de mentalitate* individuală și la nivel de comunitate prin: 1. reconfigurare a modului în care adulții văd sănătatea mintală și sexuală, hărțuirea și utilizarea de substanțe; 2. ajutarea comunității să înțeleagă seriozitatea problemelor de sănătate ale tinerilor; 3.

destigmatizarea comportamentelor prin care se caută ajutor; 4. ajutarea tinerilor să-și regândească perspectivele asupra relațiilor sexuale și cum să integreze nutriția și activitatea fizică în viața lor.

Factori determinanți ai schimbării. Pe lângă faptul că se văd pe ei înșiși și pe semenii lor ca fiind principalii factori pentru schimbare, participanții i-au considerat factori determinanți ai schimbării pe părinți, profesori și diverși factori interesați (psihologi, doctori, preoți, sexologi, nutriționiști, antrenori sportivi, terapeuți care furnizează terapie asistată de animale, practicieni în domeniul sănătății publice, asistență socială, ofițeri de poliție, reprezentanți ai municipalității și ai administrației locale, reprezentanți ai ministerului, de la Direcția de Sănătate Publică și de la Inspectoratul Școlar Județean, reprezentanți ai ONG-urilor, ai principalelor universități și colegii, producători și fermieri locali, liber-profesioniști, artiști, antreprenori și reprezentanți ai organizațiilor de tineret).

2.2. VIZIUNEA FACTORILOR INTERESAȚI

Per ansamblu, aproximativ trei sferturi din respondenți ai chestionarului nostru (reprezentanți ai 53 de instituții/ONG-uri/companii) consideră

că serviciile medicale disponibile nu sunt adecvate, doar 5% din respondenți au evaluat calitatea serviciilor medicale publice disponibile pentru adolescenți și tineri ca fiind foarte bune, în timp ce 5% sunt de părere că acestea sunt foarte proaste. Majoritatea factorilor interesați au menționat inegalitatea ca reprezentând o problemă majoră pentru tinerii din Zona Metropolitană Cluj, creând discrepanțe mari între tipurile de acces la toate felurile de servicii, inclusiv la cele medicale și la educația pentru sănătate. Principala problemă de sănătate menționată de factorii interesați:

- Absența educației pentru sănătate și a educației în vederea promovării comportamentelor sănătoase;
- Prezența stilului de viață nesănătos (de ex. fumat; implicarea scăzută în activități fizice; modele nesănătoase de alimentație; probleme cu somnul; consumul de alcool; contact sexual neprotejat) și presiunea din partea grupului social ca factor determinant;
- Hărțuirea în școli și răspunsul nepregătit al adulților la violență;
- Lacune de infrastructură pentru promovarea comportamentelor sănătoase: infrastructură pentru sport, cantine, disponibilitatea spațiilor verzi;
- Absența serviciilor medicale (și a celor stomatologice) în școli în zonele rurale;
- Absența sprijinului din partea familiei în vederea adoptării unui stil de viață sănătos.

3. Maparea factorilor interesați

În ciuda importanței sale pentru problemele tinerilor din Zona Metropolitană Cluj, sănătatea este asociată cu grupul cel mai restrâns de factori interesați. Deși este un domeniu vital al bunăstării, aceasta este subdezvoltată atunci când este vorba despre factori interesați. Sunt incluși actori mici cu un buget redus, cei mai mulți cu statut privat și sub forma unei asociații, de obicei foarte specializată. Eșantionul factorilor interesați cu sediul în oraș este foarte fragmentat și întâmpină frecvent probleme operaționale (personal, finanțare, know-how), în funcție de mediul în care operează. Conform observațiilor noastre, factorii interesați deserveșc în principal clasa de mijloc, iar persoanele excluse social și cele din zone rurale au dificultăți în accesarea serviciilor și de a beneficia de activitățile oferite. Programe tipice: tabere pentru

adolescenții cu diabet sau îngrijire pentru persoane cu cancer. Subdomeniile educației sexuale și ale nutriției nu sunt acoperite, deși există exemple pozitive și bine-definite în chestiunea abuzurilor sexuale (împotriva femeilor) și în cea a abuzurilor de droguri. Avem așadar 20 de factori interesați ca obiect de asistență / activități de ajutorare pentru cei aflați în situații grave și 8 factori interesați pe chestiunea îmbunătățirii sănătății populației.

Per total, ecosistemul factorilor interesați conlu-crând pe direcția LEAP Sănătate este subdezvoltat, fragmentat, cu actori mici și operând cu un buget redus - cel mai probabil atunci când primesc finanțare. Oferă puține oportunități, deși problemele sunt numeroase.

4. Probleme sistemice

SG1.1. Promovarea insuficientă și ineficientă a sănătății, educația pentru sănătate și prevenirea bolilor
Măsurile care vizează promovarea sănătății și prevenirea bolilor în rândul adolescenților și tinerilor sunt ineficiente, datorită accentului major pus pe eforturile curative - tratamentul este prioritizat în detrimentul prevenirii. Aceasta vine ca rezultat al eforturilor minime în domeniul educației pentru sănătate (nutriție sănătoasă, sănătate mintală, educație sexuală, educație timpurie etc.) care vizează copiii, adolescenții, tinerii, precum și părinții și profesorii acestora. Factorii cauzatori: lipsa de resurse umane care să se implice în promovarea sănătății, (des)centralizarea sistemului sănătății și supramedicalizarea acestuia.

SG1.2. Colaborare rudimentară între actorii locali din domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate
Când inițiativele sunt într-adevăr prezente, le lipsește în cea mai mare parte o viziune integrativă asupra sănătății adolescenților și tinerilor din zona metropolitană. Integrarea ar trebui să se manifeste în varietatea partenerilor implicați, în cadrul general pentru schimbarea comportamentală, precum și în rezultatele și realizările dorite. Factorii cauzatori: lipsa entităților care să ofere sprijin, conducere și lipsa dovezilor și a deciziilor bazate pe dovezi.

SG1.3. Inegalități în accesul la sănătate și servicii de sănătate
Sistemul de sănătate publică se caracterizează printr-un acces dificil la serviciile medicale, care sunt adesea inadecvate nevoilor tinerilor. Factorii sociali determinanți (educație, statut socio-economic etc.) influențează foarte mult capacitatea de acces la servicii de sănătate, în special pentru grupurile vulnerabile și marginalizate. Factorii cauzatori: lipsa traiectoriilor pentru pacienți, niveluri scăzute de alfabetizare în domeniul sănătății, plăți efective.

5. Recomandări de politici

P1.1.1. Prioritizarea sănătății în ecosistemul tinerilor

Ne asigurăm că strategiile la nivel metropolitan și la nivelul orașului urmăresc promovarea sănătății tinerilor ca o prioritate și o abordează în consecință prin acțiuni adecvate (inclusiv alocarea resurselor) și mecanisme de implementare și evaluare.

Acțiuni propuse:

- Elaborarea unui plan de acțiune local care să abordeze bunăstarea tinerilor pentru perioada 2020-2030;
- Includerea planului de acțiune pentru bunăstarea tinerilor în noua Strategie Metropolitană 2020-2030.

P1.1.2. Platforma digitală cu informații științifice pentru sănătatea tinerilor

Există o nevoie acută de informație corectă, structurată și organizată pe tema sănătății în rândul tinerilor, care este accesibilă și ușor de înțeles și aplicat pentru comunitatea tinerilor, completată de sprijin în identificarea ajutorului și serviciilor specializate.

Acțiuni propuse:

- Furnizarea de informații centralizate și actualizate pe tema sănătății și a serviciilor medicale (call-center, inițiative și programe, instituții de sprijin și organizații) pe o singură platformă creată și gestionată de un consorțiu validat și aprobat;
- Crearea de call-centers dedicate consilierii.

P1.1.3. Implicarea tinerilor în proiectarea campaniilor de informare pentru prevenire

Grupurile organizate și informale ale tinerilor trebuie să fie conectate cu purtători de cuvânt în cadrul sistemului serviciilor de sănătate publică, profesioniști în domeniul sănătății, factori de decizie politică și analiști, psihologi și asistenți sociali pentru a adresa chestiuni ca dietă sănătoasă, activitate fizică, sănătate mintală, abuz de substanțe etc., pentru a identifica un limbaj comun și canale relevante de comunicare care să ajungă eficient la populația tânără.

Acțiunea propusă:

- Integrarea acestui tip de procese de consultare în etapele de dezvoltare a programelor de promovare a sănătății desfășurate în prezent de instituțiile publice și private: Centrele regionale de sănătate publică, Direcțiile județene de sănătate publică, Palatul Copiilor, Crucea Roșie.

P1.2.1. Sistem alimentar sănătos în școli

Atât cercetarea, cât și procesul de consultare a părților interesate, au identificat necesitatea abordării subiectului sistemului alimentar sănătos în școli, însă este crucial să fie analizate programele-pilot, inițiativele și programele în desfășurare la nivel național, cum ar fi: *Cornul și laptele*, *Fructe în școli*, *O masă caldă* și alinierea acestora la orice decizie și inițiativă politică nouă care va fi dezvoltată.

Acțiuni propuse:

- Evaluarea programele alimentare existente în școli;
- Dezvoltarea de programe de nutriție în școli;
- Colaborarea cu producătorii locali din zona metropolitană.

P1.2.2. Parteneriate locale pentru a sprijini, dezvolta și adapta la nevoile reale serviciile medicale finanțate public din instituțiile de învățământ

Ar trebui utilizată o abordare multisectorială pentru a dezvolta un sistem prin care tinerii să poată beneficia, indiferent de situația lor locativă, de servicii medicale gratuite în instituțiile de învățământ.

Acțiuni propuse:

- Implicarea personalului academic și a masteranzilor pentru a compensa lipsa psihologilor din școli;
- Colaborări între școli și universități în evaluarea bunăstării studenților și furnizarea de informații primare;
- Implicarea factorilor locali interesați în oferirea de asistență medicală prin intermediul centrelor de tineret, a programelor de educație pentru sănătate în școli;
- Dezvoltarea unui sistem de prescripții sociale, sportive, culturale pentru tineri a căror stare fizică sau mintală poate fi îmbunătățită prin cultură și activități sportive - artă și sport pe rețetă.

P1.3.1. Proiectarea de mecanisme de asistență medicală dedicate grupurilor vulnerabile

Există diferite grupuri care necesită evaluare și comunicare diferențiate în domeniul sănătății: adolescenți și tineri a căror limbă maternă nu este limba română (care au dificultăți în comunicarea cu medicii), tineri cu dizabilități și cei cu boli cronice ș.a.

Acțiuni propuse:

- Program pentru traducători/interpreți voluntari pentru vorbitori non-români care au nevoie de servicii medicale
- Program pentru integrarea copiilor cu autism în școli
- Promovarea sănătății și accesul la servicii medicale pentru tinerii din Pata Rât

6. Priorități de acțiune

(H1) P1.2.1.

Sistem alimentar sănătos în școli

(H2) P1.3.1.

Proiectarea de mecanisme de asistență medicală dedicate grupurilor vulnerabile

(H3) P1.1.1.

Prioritizarea sănătății în ecosistemul tinerilor

Educație

1. Definiție

În scopurile acestei evaluări, am apelat la o înțelegere extinsă a domeniului general al educației, acoperind o multitudine de dimensiuni. În consecință, componentele cercetării au examinat aspecte legate de realizările academice ale adolescenților și tinerilor, de mediul școlar, educația non-formală, precum și chestiuni referitoare la tranziția tinerilor de la educație și training spre piața muncii.

2. Perspectiva participanților

2.1. PERSPECTIVELE ADOLESCENȚILOR ȘI TINERILOR

2.1.1. Rezultatele studiului cantitativ

Sondajul a inclus o secțiune despre educație, acoperind percepțiile adolescenților, tinerilor, profesorilor și părinților despre sistemul local de educație din Cluj-Napoca și Zona Metropolitană Cluj.

Satisfacția privind școala. Majoritatea adolescenților descriu contextul școlar ca fiind caracterizat de interacțiuni pozitive între profesori și studenți: 89% spun că în școala lor elevii se înțeleg bine cu majoritatea profesorilor, 91% declară că majoritatea profesorilor îi tratează corect la școală și 86% raportează că au profesori receptivi care ascultă elevii când au ceva de spus.

Motivația de a studia. Majoritatea adolescenților sunt de acord că merită să investească eforturi în școală: 82% sunt de părere că determinarea lor îi va ajuta să ajungă la un liceu sau la o universitate bună, în timp ce 66% sunt de acord că efortul depus le sporește șansele să găsească un loc de muncă. 84% din adolescenți și 80% dintre tineri aspiră la niveluri superioare de educație (licență, masterat sau doctorat).

Viitorul muncii. 39% din respondenții tineri sunt de acord sau sunt cu totul de acord că învățarea în timpul școlii este utilă pentru locul lor actual sau viitor de muncă și 18% apreciază impactul școlii în întărirea încrederii lor în luarea-deciziilor. În același timp, 56% consideră că contribuția școlii la pregătirea lor pentru viața de adult a fost modestă, în timp ce 15% spun că școala a fost o pierdere de vreme.

O treime din tineri indică o incongruență între informația care le-a fost livrată de instituțiile de învățământ și cerințele pieței muncii. Procentajele de profesori și părinți care cred că pregătirea nu este

adaptată pieței muncii sunt comparativ mai mari (35% și 51%).

Șanse egale. I-am întrebat pe respondenții noștri dacă după părerea lor școlile din România oferă șanse egale tuturor adolescenților. Respondenții tineri sunt cei mai critici vizavi de capacitatea școlilor de a asigura șanse egale, 80% din ei declarând că acest lucru este valabil „în mică măsură” sau „în foarte mică măsură/deloc”. Și părinții sunt de asemenea sceptici (74% au făcut o evaluare nefavorabilă), în timp ce profesorii par mai optimiști, ei declarând doar în proporție de 37% că școlile nu oferă șanse egale.

Schimbările necesare. Din perspectiva părinților, problemele principale la nivel de școală sunt legate de lipsa de fonduri (35%), de condițiile nesatisfăcătoare din clasă (34%) și de echipamentele de un nivel insuficient din laboratoare (31%). Profesorii s-au referit la: lipsa de finanțare (38%), nivelul slab de echipare (34%), numărul mare de elevi din familii foarte sărace (31%) și la rezultatele slabe ale elevilor (30%). Probleme de comunicare între părinți și profesori au fost raportate de 24% dintre profesori și de 20% din părinți. În plus, 25% din părinți au pus accentul pe lipsa profesorilor bine pregătiți în școlile unde sunt înmatriculați adolescenții lor, iar 20% din profesori indică și ei lipsa de profesori titulari în școala lor. 28% din părinți contestă ideea că predatul este de foarte bună calitate și circa un sfert dintre ei nu sunt de acord că adolescenții lor sunt fericiți la școală și că le place școala dincolo de rezultatele școlare.

Deși este integrat într-una dintre regiunile cele mai bogate din România, peisajul educațional local din Cluj și împrejurimi multiplică unele din cele mai durabile deficite care caracterizează sistemul educațional în sine. Printre acestea, cele mai notabile sunt lipsa percepută de armonizare între pregătirea dată de sistemul educațional și piața muncii și percepția că școala nu reușește să asigure oportunități egale pentru toți adolescenții. Problemele specifice la nivelul școlii reliefate de părinți și cadrele didactice sunt legate în mare măsură de lipsa de resurse (finanțare, echipamente de laborator), însă se referă și la resursa umană (lipsa de profesori titulari, lipsa de profesori bine pregătiți).

2.1.2. Rezultatele studiului calitativ

Discursurile participanților pe tema educației s-au referit la supraîncărcarea la școală, forța de muncă și orientarea viitoare, la învățarea de abilități de viață, relația profesor-student, consiliere la școală și infrastructura școlară.

Adolescenți cu vârste între 10 și 14 ani. Pentru participanții de la această categorie de vârstă, activitățile legate de școală acoperă o parte mare din programul lor zilnic. Problemele cu care ei se confruntă în mediul școlar se referă la hărțuire și de asemenea la supraîncărcare. Stresul la școală e cauzat fie de numărul mare de teme pentru acasă, o cantitate mare de informație și de prea puțin timp pentru studiu, de realizări academice reduse și de pedepse incorecte din cauza unor elevi care nu au avut un comportament adecvat în timpul orelor.

Adolescenții au solicitat schimbări în:

1. planul școlar de învățământ: ore interactive, accent pe abilitățile de viață de care tinerii au nevoie, adresarea nevoilor de educație ale elevilor, implicarea elevilor în deciziile legate de școală și de ore și ore practice;
2. orar: mai puțin timp alocat studiului în clasă și temelor pentru acasă și ar prefera mai mult timp pentru activități spontane și interacțiune socială;
3. infrastructura școlară: constituirea de spații verzi mari și deschise, dar și de spații care să permită activitățile culturale, zonă de luat prânzul cu mâncare bună și gratuită, săli de sport, dulapuri pentru genți, magazine pentru elevi și echiparea școlii cu infrastructură tehnologică modernă.

Adolescenți cu vârste între 15 și 17 ani. Participanții din această categorie de vârstă au raportat nevoia de:

- Deprinderi de viață și orientare profesională. Participanții au sugerat că școlile ar trebui să sprijine elevii în identificarea pasiunilor și talentelor lor și ar trebui să-i pregătească pentru viață și pentru cariera viitoare cu ajutorul orelor cu accent pe mecanisme antreprenoriale, motivare și dezvoltare personală, gestionarea timpului, prezență online, orientare profesională și educație pentru sănătate.
- Ore constante și gratuite pentru profesori. Atitudinile agresive și autoritare ale personalului didactic și discriminarea din partea acestuia din cauza sistemului de notare utilizat de fiecare profesor în parte, din cauza faptului că unii profesori au elevi preferați și îi tratează pe ceilalți elevi cu mai puțină atenție și din cauză că ei intenționează să-și exprime opinia în mod

liber la oră, iar acest lucru nu este apreciat / încurajat de profesori. Pentru a depăși acest impas, participanții au propus ore permanente și gratuite pentru profesori cu accent pe: psihologia copilului/adolescentului; comunicare & interacțiune cu elevii; metode inovatoare / interactive / actualizate de predare, adaptate la nevoile elevilor; dezvoltare personală.

- Consiliere psihologică. Deși această nevoie a fost stringentă pentru unii elevi, încălcările repetate ale confidențialității psiholog-elev, atitudinea stigmatizantă a terapeutului și orarul limitat de consiliere au fost barierele în accesarea serviciilor de consiliere ale școlii.
- Infrastructura școlară adecvată și curățenia. Participanții au raportat starea proastă a claselor și băncilor lor, igiena și curățenia deficitare ale băilor și claselor.

Tineri cu vârste între 18 și 24 de ani. Discutând despre sistemul educațional, tinerii s-au concentrat pe schimbările în stilul de predare, lipsa de perspective și obiective pentru viitor, precum și pe lipsa de sprijin pentru integrarea pe piața muncii în domeniul în care au absolvit.

- Pentru o mai bună integrare a studenților pe piața muncii, tinerii sugerează consiliere profesională la finalul liceului și ulterior în perioada universității și o colaborare mai bună între universități și administrația locală, aceasta din urmă să atragă mai mulți investitori în domeniile industriale în care universitățile pregătesc absolvenți.
- În vederea oferirii unei orientări viitoare mai bune, tinerii au insistat să se introducă cursuri noi cu accent specific de dobândirea de deprinderi de viață, cum ar fi gestionarea timpului, vorbitul în public, utilizarea eficientă a tehnologiei, comunicare și feedback, motivare și dezvoltare personală, educație privind serviciile publice accesibile gratuit și educație pentru sănătate, financiară, politică și civică. Participanții au menționat că sistemul de învățământ pune accent pe abilități de care nu e nevoie în secolul al XXI-lea și că programa școlară/universitară ar trebui adaptată la cerințele industriei și a pieței actuale.

- Aspectul programelor de învățare pe toată durata vieții pentru personalul didactic sugerează o problemă profundă și complexă a sistemului educațional din România și duce înapoi la pregătirea profesorilor și calitatea actului de învățământ. Tinerii au descris incapacitatea profesorilor de a se adapta la noi generații în termenii stilurilor și metodelor de predare.

În consecință, ei au insistat asupra pregătirii permanente a profesorilor cu accent pe digitalizare, comunicare & interacțiune cu studenții, conducere, gestionarea timpului, metode noi/interactive de predare, adaptate la nevoile studenților, să învețe cum să fie un mentor sau un instructor pentru studenți.

2.2. VIZIUNEA FACTORILOR INTERESAȚI

Întrebați care sunt principalele probleme cu care se confruntă adolescenții și tinerii din Cluj, respondenții au menționat sistemul educațional care este prea teoretic/abstract și insuficient ancorat în viața cotidiană și competențele nu sunt adecvate pentru a pătrunde pe piața muncii. Deși calitatea serviciilor educaționale oferite tinerilor a fost considerată insuficientă de majoritatea respondenților, educația a fost totuși enumerată ca fiind o oportunitate pe care Clujul o poate oferi tinerilor. Cu toate acestea, școlile și universitățile cu o evaluare și infrastructură educațională bune sunt concentrate în centrul orașului, acest fapt generând o mare diferență în calitatea educației dintre școlile din centru și cele de la periferie și din zonele rurale.

Respondenții au menționat de asemenea cele mai importante probleme cauzate de pandemia de COVID-19 care vor avea cel mai probabil impact asupra adolescenților și tinerilor. Printre acestea, una din cele mai frecvent menționate este tranziția temporară la învățământul online care nu a

avut același succes pentru toți, din cauza problemelor de conexiune la internet și accesibilitatea tehnologiei și din cauza lipsei de pregătire a profesorilor pentru a preda online.

Principalele probleme legate de educație menționate de factorii interesați:

- Slaba calitate a educației, lipsa de relevanță a conținutului educațional și a metodelor de predare pentru cultivarea cunoștințelor și a abilităților necesare în viață, rigiditate și lipsa relevanței sistemului de evaluare școlară, lipsa abordărilor transdisciplinare;
- Inegalitățile sociale - nevoia unei educații inclusive, insuficienta integrare a tinerilor vulnerabili și lipsa oportunității de a avea experiențe educaționale comune cu alți tineri;
- Lipsa activităților educaționale gratuite, de calitate, accesibile tuturor;
- Școala oferă o educație de o calitate slabă în domeniile artă / cultură / creativitate / sport / educație fizică, cultură civică;
- Lipsa contactului dintre mediile universitare și pre-universitare în oraș;
- Absența colaborării între mediul de învățământ și cel de business; lipsa educației antreprenoriale și a orientării vocaționale în școală;
- Numărul mare de studenți care intenționează să urmeze o facultate și o carieră în străinătate.

3. Maparea factorilor interesați

Educația dispune de un grup compact și puternic de factori interesați (în ceea ce privește impactul, bugetul, personalul și know-how-ul), care reunește peste o cincime din numărul total al factorilor interesați. În mod specific pentru Cluj, este reprezentat de universități mari și școli de stat pe lângă câteva cu statut privat. Entitățile care facilitează activitățile științifice sau au contact cu educația non-formală sunt legate de acest nucleu puternic.

Departamentul pentru EDUCAȚIE prezintă o mare diversitate (etnicitate, specializare, dimensiune),

dar este dominat de universități și colegii naționale. Profilul activităților oferite este în principal determinat de instituțiile formale și de curriculumul oficial și nu de cele alternative sau complementare - avem 128 de factori de interes cu activități strâns conectate la viața profesională și științifică. Majoritatea factorilor interesați organizează sau facilitează dobândirea de cunoștințe predate în universități sau școli, pe baza planului „oficial” de învățământ. Ca exemplu, 166 de proiecte au fost efectuate pe teme tipice legate de studii, educație, calificare, abilități și talent.

Pe de altă parte, zona de instrumente și soluții digitale este complet neacoperită.

Per ansamblu, acest ecosistem este funcțional, divers, mai accesibil celor excluși, dar în mod evident

dominat de actori statali formali. Oferă numeroase oportunități, însă contextul pandemiei a generat noi nevoi (acces la școala online, hardware, know-how, gestionarea timpului), iar domeniul instrumentelor și soluțiilor digitale este complet neacoperit.

4. Probleme sistemice

SG2.1. Discrepanțe între nevoile educaționale și oferta școlară

Educația trebuie să fie dinamică: pe măsură ce societățile se adaptează la schimbările globale rapide, educația trebuie să se schimbe pentru a răspunde la acestea. Sistemul educațional românesc NU pare capabil să facă acest lucru. Nu există un set de valori sociale agreate consensual la care să adere toți factorii educaționali; la rândul său, acest lucru este problematic în crearea viitorilor cetățeni democrați. Nu există o suprapunere substanțială între cunoștințele dobândite în școală și abilitățile practice pe care le solicită piața muncii. Factorii cauzatori: absența unui set coerent de valori comune educației, incapacitatea de a echipa tinerii cu abilități pentru viață din timpul școlii, adolescenții și tinerii nu sunt incluși în deciziile care se iau pentru educația lor.

SG2.2. Inegalitate de oportunități și acces; discrepanțe urban-rurale

Inegalitățile din sistemul educațional românesc sunt substanțiale și persistente. O combinație de diverse procese, cum ar fi dezvoltarea inegală a comunităților, aspecte legate de finanțarea școlară și resursele umane, precum și o abordare nu tocmai optimă a educației incluzive contribuie la o imagine de ansamblu caracterizată prin disparități vizibile. Mai mult decât atât, există probleme importante în ceea ce privește echitatea, deoarece realizările elevilor sunt influențate în mod semnificativ de statutul socio-economic al familiilor lor. Există probleme structurale înrădăcinate în practici discriminatorii și infrastructură inadecvată care afectează în principal tinerii cu dizabilități și romii. Factorii cauzatori: bariere geografice și de dezvoltare (infrastructura școlară, calitatea actului de învățământ, performanța elevilor și nivelul de abandon școlar), bariere socio-economice (inegalități la nivelul familiei), bariere etno-culturale (accesul limitat al minorităților etnice la învățământul în limba maternă, sisteme inadecvate pentru includerea elevilor cu dizabilități și cu nevoi speciale, discursuri și practici discriminatorii). De multe ori, barierele culturale, etnice și socio-economice se întăresc reciproc, ducând potențial la discriminare și inechități marcante.

5. Recomandări de politici

P2.1.1. Curriculum pentru subiecte sensibile și incluziune (grupuri vulnerabile, minorități, sănătate mintală etc.)

Sunt necesare programe educaționale de înaltă calitate pentru sănătatea sexuală, sănătatea mintală, comunicarea interpersonală, competențele interculturale (adaptarea la diversitatea de

gen, etnie, rasă etc.), educație civică, etc.

Acțiuni propuse:

- Dezvoltarea planurilor de învățământ pe aceste teme care să fie instruite în școli sub formă de cursuri opționale;

- Pregătirea cadrelor didactice pe temele respective;
- Elaborarea unui standard pentru incluziune socială și un proces de audit al incluziunii pentru școli;
- Introducerea în școli a lucrătorilor în domeniul incluziunii sociale.

P2.1.2. Rețea educațională pentru sprijinirea extinderii și reproducerii bunelor practici educaționale

Actorii din acest ecosistem ar trebui să lucreze împreună, completându-se și consolidându-și reciproc acțiunile.

Autoritățile locale trebuie să susțină și să sprijine inițiativele ecosistemice.

Acțiuni propuse:

- Dezvoltarea Rețelei Școlare din Cluj și a Clusterului de educație
- Dezvoltarea unor cadre la nivel metropolitan în vederea sprijinirii acestor inițiative și a altor inițiative (financiar, politic, etc.)
- Dezvoltarea unor „ramuri” ale școlilor performante din centrul orașului în cartiere și zona metropolitană;
- Alocare bugetară anuală pentru proiectele cheie ale ecosistemului;
- Conectarea universităților locale cu școlile metropolitane și dezvoltarea de programe comune.

P2.1.3. Parteneriat ecosistemic pentru un sistem de consiliere profesională

Decalajul dintre sistemul educațional și piața muncii ar trebui soluționat de urgență și, prin urmare, este necesar un efort comun din partea tuturor actorilor implicați.

Acțiuni propuse:

- Cadrul de colaborare transectorială pentru un sistem de consiliere profesională - un program de lucru comun al sectorului educațional și de afaceri din Cluj (incluzând un manifest și un traseu de implementare pas cu pas);
- Acțiuni-pilot și evaluare continuă a progresului;

- Pregătirea profesorilor în domeniul consilierii în carieră;
- Program metropolitan pentru stagii corporatiste și stagii ONG pentru elevi.

P2.1.4. Îmbunătățirea calității formării pedagogice în universitate

Decalajul dintre programele școlare și abilitățile reale de viață semnalează că sunt necesare noi abordări atât în predare, cât și în învățare. Pentru ca o schimbare sistemică să fie posibilă, lucrătorii din domeniul educației trebuie să dobândească noi abilități și să învețe noi metode de predare și proiectare a activităților de învățare.

Acțiuni propuse:

- Oferirea de oportunități de stagiu pentru studenții la pedagogie în programe pentru copii și tineri oferite de ONG-uri care fac lucrurile diferit;
- Furnizarea de formare pedagogică continuă (perfecționare) pentru profesori.

P2.1.5. Viziunea metropolitană cu privire la educație

Pentru a face diferența într-un sistem centralizat este esențială o viziune metropolitană și o strategie pentru educație care să mobilizeze întregul ecosistem în jurul transformării dorite.

Acțiuni propuse:

- Administrațiile locale vor adopta un memorandum modul în care ar trebui să fie educația în metropolă;
- Se vor defini și implementa mai multe acțiuni pilot sau proiecte în metropolă;
- Reproducere și scalare ulterioară

P2.1.6. Plan de acțiune pentru digitalizare în școli la nivel metropolitan

Tinerii au fost puternic afectați de mutarea bruscă a orelor școlare din mediul școlar în mediul online din cauza crizei COVID-19. Școlile, personalul didactic, elevii și familiile acestora au nevoie de sprijin pentru accesarea și utilizarea adecvată a tehnologiilor digitale în scopuri educaționale, mai ales că ITC poate oferi în viitor soluții pentru compensarea inegalităților din sistemul educațional.

Acțiuni propuse:

- Elaborarea unui plan de acțiune pentru digitalizare a educației;
- Pregătirea și derularea unor modele-pilot de educație online și hibride
- Cursuri de alfabetizare tehnologică pentru profesori, elevi și familii;
- Investiții pentru accesul la educația facilitată de tehnologie.

P2.2.1. Sprijin pedagogic pentru școlile rurale

Calitatea educației în zonele rurale din zona metropolitană este afectată de o varietate de factori, incluzând competențele pedagogice limitate ale cadrelor didactice. Locurile de muncă în învățământ sunt adesea ocupate de suplinitori, profesorii fac deseori naveta din oraș și/sau trebuie să învețe copii din clase diferite în același timp. Sunt necesare intervenții sistemice. Discrepanțele urban-rurale sunt, de asemenea, vizibile în ceea ce privește infrastructura și, în special, în accesul la echipamente și tehnologii digitale adecvate.

Acțiuni propuse:

- Parteneriat local pentru a încuraja studenții să facă practică pedagogică în zonele rurale;
- Program de finanțare/stimulente pentru organizațiile care dezvoltă activități educaționale non-formale în zona rurală;
- Programe de formare a cadrelor didactice adaptate pentru educatorii din mediul rural;
- Dotarea școlilor (profesorilor și copiilor) din sate cu mijloace tehnologice și conexiuni adecvate.

P2.2.2. Programe de încurajare a participării la ore și de creștere a oportunităților de învățare pentru grupurile defavorizate

Ratele abandonului școlar sunt mai mari în zonele rurale, în timp ce oportunitățile pentru activități extrașcolare și implicarea comunității sunt mai puține. Există eforturi limitate pentru satisfacerea nevoilor tinerilor cu dizabilități. Adolescenții și tinerii romi se confruntă cu discriminări zilnice și structurale. Eforturile comune ale organizațiilor educaționale, culturale și civice existente, împreună cu autoritățile și școlile locale, pot duce la creșterea oportunităților pentru copii și tineri defavorizați.

Acțiuni propuse:

- Caravane educaționale și laboratoare mobile în zonele rurale;
- Program alimentar în școli, în parteneriat cu producătorii locali;
- Programe/cluburi de lectură pentru preșcolarii din mediul rural;
- Intervenții timpurii și alte programe pentru preșcolari;
- Activități comune pentru tineri cu abilități diferite și din toate mediile sociale și etnice pentru a spori coeziunea;
- Facilități îmbunătățite (în spații publice, școli, centre de tineret, instituții) pentru a satisface nevoile speciale;
- Programe și intervenții speciale destinate comunității de romi.

6. Priorități de acțiune

- (L1) P2.1.2. **Rețea educațională pentru sprijinirea extinderii și reproducerii bunelor practici educaționale**
- (L2) P2.1.1. **Crearea unui curriculum pentru subiecte sensibile și incluziune (grupuri vulnerabile, minorități, sănătate mintală, etc.)**
- (L3) P2.1.3. **Parteneriat ecosistemic pentru un sistem de consiliere în carieră**
- (L4) P2.2.2. **Programe de încurajare a participării la ore și de creștere a oportunităților de învățare pentru grupurile defavorizate**

Autodeter- minare

1. Definiție

Definim autodeterminarea ca fiind suma acțiunilor întreprinse de tineri, individual sau colectiv în mediile lor mai mici sau mai mari. Indiferent de locul unde are loc autodeterminarea (acasă, la școală, prin intermediul cercului de cunoștințe sau în diverse rețele sociale și profesionale), acțiunile tinerilor induc schimbare în comunitățile lor și au un efect asupra societății urbane în general.

Autodeterminarea acoperă trei domenii specifice, inclusiv mediul de sprijin pentru acțiune și autonomie și oportunități pentru implicare socio-culturală și civică. Autodeterminarea ia o formă specifică de acțiune prin participarea tinerilor sau implicarea lor în deciziile care au un impact direct asupra lor.

2. Perspectiva participanților

2.1. PERSPECTIVELE ADOLESCENȚILOR ȘI TINERILOR

2.1.1. Rezultatele studiului cantitativ

În această secțiune explorăm valori, norme și comportamente sociale ale adolescenților și tinerilor comparativ cu cele ale părinților și ale profesorilor lor, cei doi agenți cei mai importanți responsabili pentru transmiterea valorilor și normelor tinerilor.

Datele indică că tinerii și adolescenții sunt dedicați înspre a fi cetățeni de valoare, majoritatea dintre ei considerând că un bun cetățean respectă legile, votează de fiecare dată la alegeri, muncește din greu, îi ajută pe alții, sunt implicați civic. Ei resping ideea că a fi un bun cetățean înseamnă apartenența la un partid, ceea ce reflectă o trăsătură mai răspândită a cetățenilor români și anume lipsa încrederii în instituțiile politice. Putem conchide că atât adolescenții, cât și tinerii par să fie socializați în mod eficient în politica democratică din punctul de vedere al participării civice și politice.

Toleranța față de diversele grupuri minoritare în societate este o temă complicată în majoritatea democrațiilor. Cu toate acestea, importanța acesteia trebuie subliniată constant, mai ales în contextul popularității tot mai mari a formelor de guvernare democratice liberale. Tinerii din Cluj par să fie empatici față de persoane cu dizabilități și fără mijloace materiale, cu mai mult de 70% dintre ei spunând că nu au suficiente drepturi, spre deosebire de 20% dintre părinți și profesori. De departe, cea mai mare diferență în sprijinirea grupurilor defavorizate de-a lungul categoriilor se manifestă în cazul comunității LGBT; mai mult de 65% din tineri consideră că aceasta nu are drepturi suficiente, în comparație cu părinții și profesorii lor, printre care doar aproximativ 10-15% gândesc în mod similar. Rezultatele sugerează că în Cluj se constată, într-adevăr, un proces de schimbare intergenerațională: tinerii sprijină mai mult ideea acordării mai multor drepturi pentru

o multitudine de categorii defavorizate. De exemplu, 47% din tineri sunt de părere că homosexualitatea este întotdeauna justificată, comparativ cu mai puțin de 15% dintre părinți și profesori. Per total, tinerii au valori liberale, mult mai mulți considerând prostituția, avortul și eutanasia ca fiind justificate, spre deosebire de părinții sau profesorii lor.

Încrederea instituțională este unul din modurile prin care respondenții se poziționează vizavi de sistemul politic. Încrederea în guvern, parlament și partidele politice este foarte redusă, iar sprijinul pentru acestea este de sub 10%. Tinerii au mult mai multă încredere în organizații non-guvernamentale, decât părinții și profesorii, ceea ce probabil este o consecință a faptului că fac parte din organizații studențești și au făcut voluntariat pentru diverse cauze sociale. Este de asemenea interesant de observat că aproape 70% din profesori au încredere în sistemul educațional în timp ce cifra corespondentă printre părinți și tineri este de circa 30%. Armata și Biserica sunt două din instituțiile care se bucură de cea mai mare încredere în România, dar Biserica se află pe o pantă descendentă, mai vizibil în cazul tinerilor.

România este o țară religioasă, majoritatea populației identificându-se ca ortodocși și religioși. Datele sugerează în mod clar o descreștere la nivel de religiozitate interioară și participare la slujbe religioase printre tineri. Tinerii sunt mult mai puțin religioși decât părinții și profesorii lor, ceea ce sugerează o tendință de secularizare. Este posibil că această mișcare de secularizare este conectată și la un sprijin mai mare pentru valori liberale, însă datele nu sunt suficiente pentru testarea aceste corelații.

2.1.2. Rezultatele studiului calitativ

Subiectul autodeterminării a fost reprezentat în cadrul rezultatelor studiului calitativ de trei subteme: relații de sprijin, oportunități de voluntariat și schimbare de sine.

Schimbarea la nivel personal și implicarea în comunitate. Indiferent de vârstă, participanții au fost de părere că nucleul îmbunătățirii bunăstării

constă în schimbare personală urmată de voluntariat pentru a-i sprijini pe semenii lor să-și depășească problemele.

- **Participanții cu vârste între 10 și 14 ani** au considerat că schimbarea în sensul acceptării celorlalți, ajutorarea semenilor și învățarea de a comunica și colabora cu alții pot face o mare diferență. Schimbările de stil de viață și grija pentru mediul înconjurător au fost de asemenea considerate acțiuni de autonomie.
- **Tinerii cu vârste între 15 și 24 de ani** s-au perceput pe ei înșiși ca actori principali ai schimbării. Voluntariatul a fost de asemenea menționat ca mijloc prin care pot face societatea mai bună. Cu toate acestea, slaba diseminare a oportunităților de voluntariat și stigma asociat cu „a lucra pentru alții gratis” (adică activități de voluntariat) menționate de participanți sugerează că cultura voluntariatului nu este foarte bine înțeleasă și că tinerii ar obține beneficii din descrierea avantajelor intangibile generate de implicarea în munca voluntară. ONG-urile au fost percepute ca vector al schimbării prin activități de lobby și promovare care ar avea un impact mai mare în societate.

Relații de sprijin. Indiferent de vârstă, relațiile de sprijin au fost percepute ca un factor determinant atât pentru fericire, cât și pentru statutul de sănătate al populației tinere.

- **Adolescenții cu vârste între 10 și 14 ani** au valorizat în rețeaua lor socială prezența unei comunicări bune și absența conflictelor, încrederea în familie și prieteni, atitudinile amabile, afectuoase și încurajatoare care există în rețeaua lor socială. Interacțiunea cu familia, prietenii și colegii se bucură de aceeași importanță pentru participanții de la această categorie de vârstă. Problemele cu care se confruntă în rețeaua lor socială constau în conflicte sau certuri cu membrii familiei, absența sprijinului părinților și hărțuire din partea semenilor. Acești adolescenți au menționat schimbările comportamentale din partea adulților și a semenilor lor ca principala soluție pentru fericirea și sănătatea lor, cu accent pe sporirea colaborării și cooperării între oameni, cultivarea bunăvoinței și a acceptării și pe reducerea atitudinilor centrate pe sine.
- **Participanții cu vârste între 15 și 24 de ani** au evaluat sprijinul și încrederea care le provine din rețeaua lor socială, împreună cu feedback și aprecieri pozitive. Pentru această categorie de vârstă, mediul familial și grupul social din care fac parte au fost cei mai importanți factori determinanți ai bunăstării.

Sprijinul părinților. Mediul familial a fost perceput ca un contribuitor la problemele tinerilor în ceea ce privește sănătatea mintală prin faptul că impun frică, reduc autonomia și libertatea de alegere

a tinerilor, exprimă așteptări mari, nu au fost educați să le ofere adolescenților o educație privind sănătatea mintală adecvată, nu dispun de timpul și deprinderile pentru a le oferi adolescenților sprijinul adecvat și minimalizează grijile lor legate de sănătatea mintală. Problemele din mediul de acasă au fost văzute ca factor declanșator pentru utilizarea de substanțe, căci tinerii apelează la acestea pentru a uita experiențele nefaste de viață și problemele de acasă sau atunci când nu au pe nimeni care să-i asculte și să-i înțeleagă. Problemele de educație sexuală au fost percepute ca fiind declanșate de absența educației sexuale în familie, deoarece părinții evită să discute despre sex, creează o atmosferă neplăcută în jurul acestui subiect și nu îl abordează dintr-o perspectivă a sănătății, ci dintr-una religioasă. Participanții au exprimat faptul că hărțuirea este prezentă în mediul familial, prin intermediul presiunii psihologice a așteptărilor mari și nerealiste ale părinților față de adolescenți, dar și prin intermediul violenței fizice. Mediul familial a fost de asemenea perceput ca fiind punctul de început al construirii modelelor de alimentație sănătoasă și activitate fizică. În percepția participanților, mediul familial este locul unde adolescenții ar trebui să-și formeze deprinderile și educația pentru sănătate. Pentru îmbunătățirea educației în rândul tinerilor, participanții recomandă că părinții ar trebui 1. să se educe pentru a sprijini adolescenții, să le ofere o copilărie sănătoasă, sfaturi benefice, să-și țină adolescenții informați cu privire la sănătatea mintală și faptul că educația pentru sănătatea mintală ar trebui să înceapă la o vârstă fragedă în mediul familial; 2. să înceteze a mai considera sexualitatea un subiect tabu și să-și informeze copiii de la o vârstă fragedă cu privire la teme legate de sănătatea sexuală, să ajute adolescenții să aibă relații sexuale sănătoase, să evite sarcinile nedorite și bolile cu transmitere sexuală și să poată cere în mod deschis ajutorul când au nevoie; 3. să transforme căminul în mediul cel mai sigur pentru a asigura dezvoltarea optimă a copilului. Acest lucru înseamnă nu doar absența violenței domestice, ci și absența presiunii părinților cu privire la realizările școlare și de viață și acordarea de sprijin atunci când copiii se confruntă cu situații de hărțuire; 4. să dobândească informații mai corecte în privința alimentației sănătoase și să îndeplinească cunoștințele copilului cu privire la alimentația sănătoasă; 5. să-și motiveze adolescenții să efectueze activități fizice și să ofere de timpuriu un model în a rămâne activi din punct de vedere fizic. Mai mult, ei sugerează că toți părinții ar trebui pregătiți în a fi părinți.

Sprijin din partea semenilor. Cultura grupului de cunoștințe contribuie la problemele de sănătate mintală prin presiunea de a fi „cool” pentru a fi acceptat social. În consecință, pentru a fi acceptați într-un grup, adolescenții și tinerii încearcă să imple-

sioneze prin crearea unui autoportret fals. În același timp, utilizarea de substanțe facilitează acceptarea din partea semenilor, aceștia reușind să se integreze mai ușor într-un grup sunt percepuți ca fiind „cool” și să se bucure de apreciere. Se pare că grupul de cunoștințe are cea mai mare influență atunci când este vorba despre comportamentele sexuale riscante, promovând inițierea vieții sexuale de la o vârstă fragedă, la fel ca întreținerea mai multor parteneri sexuali ca fiind ceva „cool”, pune accentul pe componenta sexuală a unei relații intime în loc de componenta emoțională și pe plăcere, evitând măsurile de protecție. Grupul de cunoștințe exercită de asemenea influență asupra modelelor alimentare ale adolescenților, deoarece evitarea mâncării de tip fast-food este dificilă atunci când toți membrii grupului de cunoștințe mănâncă nesănătos. Schimbările legate de cultura grupului de cunoștințe și de atitudinile și comportamentele membrilor acestuia au fost percepute ca fiind fundamentale pentru îmbunătățirea bunăstării tinerilor.

Sprijinul comunității. Pe lângă sprijinul din partea părinților și grupului de cunoștințe, sprijinul comunității a fost perceput de participanți ca fiind important pentru îmbunătățirea bunăstării tinerilor. Participanții consideră că factorii de influență din comunitate ar trebui să colaboreze pentru a implementa proiecte online și cu prezență în comunitate și în școli pentru a spori accesibilitatea și calitatea serviciilor medicale, pentru a spori șansele la educație sexuală, pentru a reduce disponibilitatea drogurilor, pentru a monitoriza și pedepsi actele de violență, pentru a spori accesibilitatea la o alimentație sănătoasă și pentru a îmbunătăți infrastructura pentru activitate fizică. În același timp, toți acești actori împreună cu membrii comunității ar trebui să reducă presiunea pe care o exercită asupra populației tinere și ar trebui să-și schimbe atitudinile față de tineri, să acționeze pentru tineri și nu împotriva acestora.

2.2. VIZIUNEA FACTORILOR INTERESAȚI

Majoritatea respondenților au considerat că adolescenții sunt insuficient implicați în deciziile care se iau în legătură cu propriile lor nevoi. În Cluj lipsesc spațiile și oportunitățile în care adolescenții și tinerii din medii și din contexte socio-economice diferite pot să interacționeze, să-și formeze valori sociale civice solide și să poată dobândi comportamente motivate de valori democratice. Majoritatea problemelor pe care factorii interesați le menționează cu privire la oportunitățile de participare și auto-determinare ale tinerilor:

- Orașul oferă o diversitate de activități extracuriculare - culturale, educaționale, civice, de divertisment etc., dar accesul la acestea este inegal (centru-periferie, în funcție de afilierea socială);
- Posibilitățile ca adolescenții și tinerii să participe la luarea deciziilor legate de propria viață sunt limitate (la nivel de oraș, în școală, în familie);
- Oportunități foarte limitate de a dobândi deprinderi de bază de viață - încredere în sine, gestionarea emoțiilor, a relațiilor etc. și de carieră - creativitate, gândire critică, responsabilitate, colaborare;
- Pregătire slabă a actorilor din comunitate în a-i acomoda în mod adecvat pe tinerii voluntari;
- Capacitate limitată de auto-organizare a tinerilor în grupuri de acțiune și de a-și reprezenta interesele;
- Număr mare de evenimente și programe la care tinerii pot participa, însă acestea sunt insuficient adaptate la nevoile lor, lipsa de sinergie între diverse inițiative pentru adolescenți și tineri.

3. Maparea factorilor interesați

Mediul de viață reunește cel mai mare grup (44.4% din total) și este bimodal – asta înseamnă că marea majoritate a factorilor interesați lucrează în instituții de stat (autorități locale și direcții conexe) și/sau în ONG-uri, care au obținut influență și notorietate în ultimul deceniu. Acesta dă semne clare de dezvoltare și profesionalism și actorii acumulează un bagaj considerabil de experiență, know-how și au o rețea extinsă.

Majoritatea actorilor din ONG-uri se concentrează pe problemele comunității (185 de proiecte), sporturi (62), cultură / consum de cultură (111) și implicare civică (55), în simbioză cu actorii politici.

Per ansamblu, prioritatea Mediul de viață prezintă nucleul puternic al hărții factorilor interesați, bine instituționalizați, integrați și cu multe relații internaționale.

4. Probleme sistemice

SG3.1. Inhibitori și catalizatori ai autodeterminării

Există o lipsă de conectori și de entități de tip conector care să faciliteze relațiile de lucru între tineri și factorii de decizie, între tineri și organizațiile care îi pot implica, precum și o lipsă de mecanisme care să încurajeze implicarea lor în comunitate și participarea la procesul de luare a deciziilor. Factori cauzatori: lipsa oamenilor cu rol de conectori (nu există meseria de conector sau navigator în comunitate), lipsa sistemelor (lipsa de strategii, de viziune și de sisteme informatice adecvate) și lipsa organizațiilor (factorilor interesați le lipsesc competențele necesare pentru a îndruma tinerii).

SG3.2. Lipsa de recunoaștere pentru implicare și autodeterminare

Este nevoie de promovarea mecanismelor de recunoaștere și certificare existente și de dezvoltarea unor noi forme de urmărire și recunoaștere a implicării în comunitate, a participării și dobândirii abilităților de viață, forme care sunt larg acceptate de membrii comunității și de organizații în general. Factori cauzatori: nu există standarde locale în ceea ce privește participarea/ implicarea tinerilor, este o cerere slabă pentru mecanisme de validare, angajatorii și universitățile cer competențe personale netehnice și abilități de viață dar nu au mecanisme de recunoaștere a experienței anterioare.

SG3.3. Participarea tinerilor la luarea deciziilor

Este necesar să se consolideze mecanismele existente și să se dezvolte noi mecanisme pentru participarea tinerilor în procesele de luare a deciziilor la nivel local, îndeosebi cu privire la problemele care îi privesc direct atât în viața personal cât și în cea socială. Factori cauzatori: un nivel scăzut de comunicare și difuzare către grupurile noi și neconectate de tineri, lipsa inovării și a capacității în folosirea diferitelor mecanisme de implicare și participare, lipsa conectivității și colaborării intergeneraționale.

5. Recomandări de politici

P3.1.1. Mecanisme de cooperare în domeniul tineretului prin punerea în legătură a actorilor interesați

Având în vedere cooperarea limitată dintre factorii interesați locali, este necesară crearea unei rețele grupate de persoane din diverse organizații, care să acționeze ca interfețe a entităților respective pe probleme legate de tineret. De asemenea este nevoie și de lucrători de tineret care să-și asume rolul de facilitatori și conectori între acești actori și un sistem de informare cu rol de sprijin.

Acțiuni propuse:

- O rețea de facilitatori ai comunității și de lucrători cu tinerii cu rolul de a conecta oameni, organizații, inițiative și de a îmbunătăți cooperarea orizontală;
- O bază de date cu factorii interesați și activități;
- O rețea de persoane-resurse pentru munca cu tinerii, care să acționeze ca noduri de rețea principale în ecosistem;

- Susținerea și consolidarea rețelelor de organizații de tineret.

P3.1.2. Ecosistem de tineret colaborativ care adună la un loc instituții și organizații interesate din domenii cheie: sistemul școlar, administrațiile publice locale, mediul de afaceri, sectorul ONG-urilor

Există nevoia de a conecta inițiativele existente și de a le spori capacitatea de a oferi beneficii tinerilor din Cluj prin dezvoltarea de acțiuni comune și sinergii este de o importanță extremă. Sunt necesare acțiuni care să permită tranziția de la inițiative unice la o abordare ecosistemică.

Acțiuni propuse:

- Crearea unui cadru de cooperare puternic pentru organizațiile care activează în domeniul tineretului;
- Înlesnirea cooperării la nivel metropolitan în domeniul tineretului - coordonarea între administrațiile publice locale din zona metropolitană în ceea ce privește prioritățile tinerilor (de exemplu, prin ADI ZMC), parteneriatele și consorțiile de organizații active în domeniu în vederea extinderii activităților în întreaga zonă metropolitană;
- Organisme consultative pentru tineri în cadrul administrației locale și al altor instituții cheie;
- Comitet consultativ pentru sprijinirea activității organismelor consultative pentru tineret.

P3.2.1. Certificat pentru programele de formare a tinerilor și programele de voluntariat care urmează să fie recunoscute de angajatori și universități

Deoarece participarea tinerilor este încă limitată și importanța acestora este subestimată, sistemele de recunoaștere și recompensare a angajamentului comunitar al tinerilor au potențialul de a încuraja mai mulți tineri să devină cetățeni activi. Creditele obținute prin angajarea în astfel de activități ar fi recunoscute de către universități și angajatori.

Acțiuni propuse:

- Dezvoltarea unui sistem și a unei certificări pentru formarea tinerilor, voluntariat și implicarea în comunitate, integrând toate inițiativele de tineret din zona metropolitană Cluj;

- Aprobarea certificatului de către administrațiile publice locale, universități și principalele clustere și asociații de afaceri;

- Crearea unui sistem și a unei platforme care să gestioneze procesul de învățare și recunoaștere.

P3.2.2. Implicarea tinerilor în proiecte din viața reală din zona metropolitană

Tinerii ar trebui considerați nu doar beneficiari ai politicilor și acțiunilor municipalității și altor părți interesate, ci mai degrabă ca agenți activi și resurse pentru construirea comunității. Tinerii ar trebui consultați și implicați direct în proiectele orașului.

Acțiuni propuse:

- Proiecte de investiții mici ale Primăriei, realizate de echipe mixte de tineri și practicieni;
- Primăria sau alți mari actori din domeniu trebuie să invite tinerii la consultări și proiecte ca actori egali în cadrul unor proiecte colective;
- Planuri de acțiune pentru tineret și fonduri pentru tineret în toate municipalitățile;
- Modele de proiecte la nivel metropolitan care sunt scalabile în toate municipalitățile metropolitane.

P3.3.1. Mecanisme de abilitare a tinerilor și de participare a acestora la luarea deciziilor

Deși există oportunități pentru participarea tinerilor la luarea deciziilor, acestea nu sunt încă relevante la nivel de oraș. Sistemele de abilitare a tinerilor trebuie să existe în toate instituțiile în care tinerii sunt principalii beneficiari - cum ar fi școlile și universitățile - dar și în alte organisme publice.

Acțiuni propuse:

- Crearea unui Consiliu al Tineretului la nivel de oraș și județ;
- Crearea unei strategii locale pentru abilitarea tinerilor/participarea acestora la luarea deciziilor;
- Consolidarea și lărgirea cadrului în care tinerii au putere reală de decizie (buget participativ, Com'ON Cluj, reprezentant în consiliul școlar) și sprijin pentru redimen-

sionarea și reproducerea mecanismelor de implicare de succes (ex. Innovatory, Consiliul local pentru tineret);

- Tinerii vor fi consultați și implicați în proiectarea spațiilor dedicate lor și a programului (proiectarea spațiilor urbane trebuie să țină cont de nevoile și cerințele adolescenților și tinerilor - de exemplu, luând în considerare accesibilitatea, siguranța și punctul lor de vedere);
- Organizarea de programe living lab pentru tineri, crearea de roluri decizionale pentru tineri - primar de tineret pentru o zi, director de tineret pentru o zi etc.;
- Încurajarea organizațiilor care au mecanisme de decizie (jurii, concursuri etc.) să

dezvolte versiuni pentru tineri ale acestor mecanisme;

- Integrarea în programa școlară a diverselor programe și produse (culturale, sociale etc.) care încurajează tinerii în luarea deciziilor (joc de rol);
- Consolidarea guvernării metropolitane, a cooperării la nivel metropolitan în domeniul tineretului (prin ADI ZMC sau orice altă formă).
- Sprijinirea participării tinerilor romi, promovarea egalității de șanse și includerea tinerilor romi în procesul de luare de decizii și politici relevante, inclusiv consultări speciale cu reprezentanții comunității romi și procese de planificare participativă cu tinerii romi.

6. Priorități de acțiune

(A1) P3.3.1. Mecanisme de abilitare a tinerilor și de participare a acestora la luarea deciziilor

(A2) P3.2.2. Implicarea tinerilor în proiecte din viața reală din zona metropolitană

(A3) P3.1.2. Dezvoltarea unui ecosistem de tineret colaborativ care reunește factori interesați din domenii cheie: sistemul școlar, administrațiile publice locale, mediul de afaceri, sectorul ONG-urilor

Mediu de viață

1. Definiție

Definim un mediu de viață propice ca fiind un spațiu public și privat cu instituții bogate și variate, care oferă sprijin, un spațiu adaptat la nevoile fizice și emoționale ale locuitorilor săi, în care riscurile sunt minime și bine gestionate și în care experiențele de zi cu zi încurajează bunăstarea oamenilor. Tinerii au nevoie de comunități pline de afecțiune și de cadre instituționale adecvate pentru a-și îndeplini potențialul individual de dezvoltare, dar pot deveni agenți ai schimbării sociale doar prin mecanisme care facilitează un sentiment de apartenență și responsabilitate.

În contextul LEAP, am examinat mediul de viață din perspectiva infrastructurii, a serviciilor comunitare și a cadrului politic. În ceea ce privește principalele componente necesare pentru un mediu de viață propice pentru tineri, le-am identificat pe următoarele: spații și oportunități co-proiectate și co-gestionate pentru educație, muncă, joacă și agrement, centre de tineret, puncte și huburi de informare; infrastructură de locuire accesibilă; servicii de bună-calitate pentru mobilitate și transport; servicii de sănătate, sociale și educaționale de calitate; sisteme de informare pentru tineret, cadre adecvate pentru drepturile tinerilor, finanțarea tinerilor, strategia tinerilor, planuri de acțiune și alte politici.

2. Perspectivile participanților

2.1. PERSPECTIVELE ADOLESCENȚILOR ȘI TINERILOR

2.1.1. Rezultatele studiului cantitativ

În această secțiune ne-am concentrat pe 4 dimensiuni interconectate ale mediului de viață. În primul rând, am adunat evaluări ale infrastructurii pe care o oferă orașul, inclusiv percepțiile despre siguranță. În al doilea rând, am evaluat perspectivele adolescenților despre familiile lor și timpul petrecut făcând activități în familie. În al treilea rând, ne-am informat despre cum își petrec adolescenții și tinerii timpul liber. În al patrulea rând am abordat aspectul discriminării.

Siguranță. În ceea ce privește siguranța, constatarea reconfortantă este că peste 50% din respondenții din fiecare lot au raportat că se simt mereu în siguranță în cartierul lor. Vestea mai puțin reconfortantă este că peste 30% din tineri și adolescenți se simt în siguranță doar uneori și sub 10% nu se simt în siguranță niciodată. Deși este un oraș în general sigur, Clujul pare să aibă o problemă cel puțin de percepție din partea celor mai tineri locuitori cu privire la teama de a fi atacat, o problemă ce ar trebui abordată.

Infrastructură. Cele mai problematice domenii ale infrastructurii orașului sunt lipsa locurilor de parcare, a pistelor de ciclism și a locuințelor sociale. Abia 5% din tineri consideră că infrastructura parcarilor din Cluj este adecvată. În general, cel mai puțin performant sector din Cluj este reprezentat de locuințele sociale, o problemă de îngrijorare majoră în contextul unei piețe imobiliare în floare și al prețurilor imobiliare umflate. Toate trei categoriile de respondenți – tineri, părinți, profesori – consideră că orașul are facilități de socializare și spații culturale adecvate. Cele mai laudate infrastructuri tin de sectoare de activități care nu sunt oferite de municipalitate ci de companii private, cum ar fi industria hotelieră și de fitness. Peste 50% din respondenții din fiecare categorie evaluează transportul

public și parcurile publice și spațiile verzi ca „bune”.

Interacțiunea socială. În ceea ce privește interacțiunea cu alți membri ai familiei, luatul mesei împreună este cea mai frecventă activitate de familie, dar doar aproximativ 50% din adolescenți au menționat că părinții le vorbesc sau le ascultă părerile în fiecare zi. Și mai îngrijorător este faptul că aproape 15% din adolescenți au spus că nu au petrecut nicio zi făcând activități distractive împreună cu părinții în ultima lună. Certurile în familie sunt frecvente, mai ales când este vorba despre relația dintre părinți și copii lor adolescenți. Datele indică faptul că părinții ar trebui probabil să le dedice mai mult timp adolescenților, mai ales făcând activități care să fie benefice pentru dezvoltarea adolescenților, cum ar fi activități distractive sau să îi asculte și să le asculte ideile.

Felul în care adolescenții și tinerii își petrec timpul liber indică niște probleme globale care ar putea avea soluții locale. Pe de o parte, adolescenții par să prefere să-și petreacă timpul liber făcând activități solitare, de exemplu vizionând filme sau ascultând muzică. Este îngrijorător faptul că aproape niciun adolescent nu petrece timp la cluburi de tineri. Socializarea în cluburile de tineret este foarte importantă pentru dobândirea unor aptitudini sociale și pentru crearea unor valori sociale, cum ar fi solidaritatea și încrederea. Când am pus aceleași întrebări tinerilor, am aflat că aceștia preferă să iasă cu prietenii, să meargă la cumpărături și să facă sport. Pe de altă parte, activitățile spirituale precum rugăciunile sau meditația/ yoga nu sunt preferate, aproape 50% din tineri nu fac asta niciodată.

Această secțiune n-ar fi completă dacă nu am discuta despre discriminare, o caracteristică răspândită în multe contexte de interacțiune. Discriminarea este o problemă în multe democrații recente, din cauza unor clivaje preexistente care au stat la baza dezvoltării unor noi forme de discriminare. Vorbind despre situațiile în care respondenții au considerat că au fost discriminați cel mai des, cel mai mult se menționează criteriile de sex, credința, situația economică și vârsta. Trebuie să menționăm că procentul celor ce se simt discriminați pe criterii de sex este aproape dublu față de celelalte trei procente (19%), astfel discriminarea pe bază de sex este cel mai întâlnit tip de discriminare.

2.1.2. Rezultatele studiului calitativ

Adolescenții cu vârste între 10 și 14 ani. Pentru grupul de vârstă cuprins între 10 și 14 ani, subiectul mediul de viață a fost evaluat în mod intensiv prin interviuri scrise online (n=62). Participanților li s-a cerut să descrie zona în care locuiesc, problemele cu care se confruntă, ce ar dori să schimbe la zona în care locuiesc și cum ar arăta un oraș adecvat adolescenților.

- **Zona în care locuiesc.** Atunci când au descris zona în care locuiesc, majoritatea participanților au exprimat sentimente pozitive, folosind cuvinte precum „frumos”, „exceptional” și „minunat”. Natura (de exemplu parcurile, apa, pădurea, copacii) a fost elementul cel mai frecvent menționat de participanți ca fiind prezent în zona lor, urmat de magazine (magazine alimentare, piață alimentară, restaurante, farmacie, centre comerciale), infrastructură de agrement și joacă, instituții publice (școală, biserică, spital, primărie), blocuri, elemente legate de transport (stație de autobuz, șosea) și elemente culturale. Participanții au apreciat cel mai mult prezența spațiilor verzi, urmată de prezența spațiilor pentru interacțiune socială, liniștea zonei, apropierea de facilități sportive, de mijloacele de transport, de centrul orașului și aspectele legate de curățenie și aerul curat.
- **Probleme.** Problemele cu care se confruntă adolescenții în zona în care locuiesc țin de aglomerație și trafic rutier intens, de sentimentul de nesiguranță, de curățenie, de dificultatea de transport și de absența locurilor de joacă.
- **Schimbări.** Participanții și-au imaginat următoarele soluții pentru a aborda problemele cu care se confruntă în zona în care locuiesc: (1) prezența infrastructurii de joacă și agrement (facilități sportive precum terenuri de fotbal și baschet, piste de biciclete, săli de gimnastică, săli de box, masă de ping-pong; locuri de joacă adaptate în funcție de vârstă; parcuri verzi; parcuri acvatice sau piscine; parcuri pentru animale); (2) prezența infrastructurii pentru cultură (de exemplu librării, centre culturale pentru tineret, cinema); și (3) renovarea clădirilor (de exemplu renovarea exteriorului caselor și al blocurilor, renovarea școlii și renovarea întregului cartier), a drumurilor (de exemplu asfaltarea și iluminatul străzilor) și a spațiilor verzi (de exemplu prin plantarea de copaci, construirea unor spații verzi). Participanții au susținut că un oraș adecvat pentru adolescenți ar trebui să aibă următoarele 1. caracteristici:

ar trebui să fie curat (nepoluat și fără gunoi dar și cu clădiri curate și renovate), fără aglomerație/ trafic, evoluat din punct de vedere tehnologic, plin de culoare și lumină, sigur, frumos și mic; și 2. facilități: spații verzi, locuri de joacă adaptate vârstei, cu multe facilități sportive, inclusiv cu piscine, zone/parcuri de relaxare, jucării și cărți disponibile în mod gratuit, cursuri de artă precum cursuri de dans, de pictură, de cântat, cursuri sportive, muzee gratuite, zone de cumpărături de mare calitate ce includ restaurante și magazine adaptate la nevoile copiilor și care ar trebui să ofere spațiu pentru interacțiunea dintre adolescent și animale. Mai mulți participanți și-au imaginat un centru pentru adolescenți care să conțină facilitățile menționate mai sus.

Tinerii cu vârste între 15 și 24 de ani. Subiectul mediul de viață a fost explorat în mod indirect prin discuții online axate pe grupuri tematice (cu 13 adolescenți cu vârste între 15 și 17 ani și 20 de tineri cu vârste între 18 și 24 de ani) și printr-o sesiune de tip World cafe online, concentrată pe sănătate (cu 31 de participanți cu vârste între 15 și 24 de ani).

- **Adolescenții cu vârste între 15 și 17 ani** și-au exprimat îngrijorarea cu privire la transportul public, la infrastructura pentru joacă și agrement și la accesul la servicii și activități. Congestionarea traficului a fost un aspect important pentru acești adolescenți. Participanții au propus noi regulamente pentru transportul public, inclusiv ore prioritare pentru studenți și lucrători dimineața. În plus, ei au propus promovarea folosirii bicicletelor în oraș, însoțită de o suplimentare a drepturilor bicicliștilor. S-a mai menționat și nevoia de mai multe spații verzi mai bine dotate pentru joacă și agrement dar și pentru activități de studiu.
- **Tinerii cu vârste între 18 și 24 de ani** au subliniat importanța accesului la servicii care ar putea contribui la o bunăstare crescută. Participanții au menționat îmbunătățiri ale accesului la serviciile medicale și nevoia de a înțelege cum funcționează sistemul de sănătate. S-a abordat și accesul la evenimente culturale, cu sugestia de a reloca/ redistribui evenimentele culturale (care au loc cel mai adesea în centrul orașului) și către alte părți/ alte cartiere ale orașului. Problemele de infrastructură au făcut referire la locuințe, trafic și congestione. Pentru a rezolva problema prețurilor mari la chirie și a diferențelor mari la prețurile chiriilor, participanții au oferit soluția unui portal online unde cei interesați să găsească locuri de închiriat și toate anunțurile să fie verificate de administrația publică locală ca parte a politicii lo-

cale de a îmbunătăți condițiile de locuit. O altă soluție a fost revitalizarea cartierelor pentru a le face mai atrăgătoare, pentru a crește bunăstarea celor care locuiesc în zonă. Participanții au dat ca soluții pentru decongestionarea traficului introducerea unei linii de metrou, introducerea unui orar de circulație diferențiat pentru pensionari și extinderea sistemului Cluj Bike în zona metropolitană Baciș și Florești. Participanții au menționat și nevoia de mai multe spații verzi în cartiere și nevoia ca primăria să investească în mai multe evenimente și festivaluri culturale.

- Accesibilitatea, disponibilitatea, costul și vizibilitatea serviciilor medicale pentru tineri au fost intens dezbătute de tinerii cu vârste între 15 și 24 de ani (n=31) în timpul sesiunii online de tip World cafe axate pe sănătate. Aceste dezbateri au rezultat în informații bogate despre îmbunătățirea serviciilor comunitare pentru a aborda sănătatea mintală, sănătatea sexuală, nutriția, activitatea fizică, consumul de substanțe și violența interpersonală în rândul populației tinere ce locuiește în Zona Metropolitană Cluj.

2.2. VIZIUNEA FACTORILOR INTERESAȚI

Infrastructura se situează pe ultimul loc dintre cele trei tipuri de servicii publice evaluate de factorii interesați în chestionarul nostru, aproape 60%

din respondenți considerând-o insuficientă/ineficientă, urmată apoi de educație și apoi de sănătate. Una din cele mai importante probleme cu care se confruntă adolescenții și tinerii din Cluj, conform respondenților, este că orașul este prea aglomerat, ceea ce înseamnă că traficul este din ce în ce mai problematic și poluarea este în creștere. Mai mult, orașul nu are suficiente spații de interacțiune (centre publice de tineret) în care adolescenții și tinerii din medii diferite și din contexte socio-economice diferite să poată interacționa și să-și formeze valori sociale civice solide și să poată dobândi comportamente motivate de valori democratice.

Cel mai mult se confruntă cu probleme cauzate de slaba calitate a infrastructurii cei care locuiesc în zona metropolitană, mai ales în ceea ce privește transportul, care este mai slab dezvoltat decât în oraș, existând pericolul segregării din perspectiva accesului. Per ansamblu, factorii interesați au raportat că Clujul oferă o infrastructură culturală și educațională mai bună decât restul țării, dar acestea nu sunt adaptate suficient la nevoile adolescenților și ale tinerilor. Alte probleme menționate de factorii interesați:

- spații verzi limitate, deși orașul este înconjurat de natură, posibilitățile de acces sunt limitate;
- insuficiența infrastructurii și a serviciilor necesare pentru a adopta comportamente sănătoase (săli/ terenuri de sport, cantine școlare);
- locuințe – mari inegalități în calitatea condițiilor de locuit; costul mare al vieții în Cluj-Napoca;
- accesul redus la informații adecvate, sistematizate, cu privire la oportunitățile tinerilor;
- lipsa unei abordări coerente/strategice a sectorului tineretului.

3. Maparea factorilor interesați

19 procente din numărul total de factori interesați se concentrează cu precădere pe activitățile legate de agrement, informare și dezvoltare comunitară. Este un ecosistem dominat de actori privați și funcționează în mod autonom la nivel local și în principal prin legături strânse cu câțiva actori importanți care au și funcția de intermediari. Ecosistemul se dezvoltă în mod dinamic, actorii sunt bine integrați în sisteme și sunt cea mai incluzivă categorie de factori interesați. Prezintă de fapt o parte activă a societății civile locale, cu impact asupra vieților celor ce locuiesc în Zona Metropolitană Cluj și asupra politicii.

Marii actori mediază între zonele politice și cele sociale. Aspectul agrementului (infrastructură și organizare) este abordat de 222 de proiecte.

Mediul urban prin prisma factorilor interesați prezintă o sferă în plină dezvoltare (în funcție de anul înființării), suficient de diversă, care îndeplinește multe cerințe/nevoi ale tinerilor. Totuși, subdomeniile legate de locuire, drepturi, strategii care soluționează probleme tipice (locuire, mediu de lucru, transport) ale celor excluși nu sunt suficient acoperite.

4. Probleme sistemice

SG4.1. Infrastructură urbană și socială

Infrastructura actuală a orașului și a zonei metropolitane nu răspunde nevoilor tinerilor în ceea ce privește dezvoltarea de sine, exprimarea și interacțiunea socială. În general lipsesc spațiile sigure, incluzive și accesibile în care aceștia să poată participa la activități non-formale, să socializeze, să se autoorganizeze și să primească sprijin profesional. Factori cauzatori: lipsa sau proasta configurare a unor spații accesibile și adecvate pentru punctele de întâlnire (gratuite, inclusive, distribuite în mod egal între cartiere), activități creative și lipsa unei perspective a tinerilor asupra proiectelor și efortului de dezvoltare urbană.

SG4.2. Traiul urban

Contextul urban oferă un mediu provocator pentru bunăstarea adolescenților și tinerilor în ceea ce privește mobilitatea, locuirea și designul urban. Spațiile publice adecvate pentru adolescenți și tineri sunt limitate. Spațiile aglomerate și traficul intens au impact asupra calității vieții tinerilor. Factori cauzatori: mobilitate și acces limitat, locuințe inaccesibile din punct de vedere al prețului, lipsa de autonomie, spații urbane aglomerate

SG4.3. Sisteme și mecanisme de sprijin

La nivel urban și metropolitan nu există un cadru instituțional și politic clar definit pentru tineri. Cadrele pentru conectarea tinerilor cu inițiative la nivel național, european și global sunt limitate. Problemele decurg, pe de o parte, din deficiențele cadrului legal național și, pe de altă parte, din expertiza limitată în construirea ecosistemelor locale care implică toate părțile interesate relevante. Factori cauzatori: lipsa lucrătorilor de tineret și lipsa unor servicii pentru tineri oferite în mod sistematic, lipsa unui cadru strategic clar care să abordeze adolescenții și tinerii în politicile locale, lipsa unor mecanisme de sprijin financiar dedicate.

5. Recomandări de politici

P4.1.1. Rețea de centre comunitare de tineret în școli și în alte spații libere din toate cartierele zonei metropolitane

Lipsa spațiilor dedicate tinerilor și activităților lor a fost una dintre cele mai frecvente probleme menționate de aceștia (în timpul studiului calitativ) și de organizațiile active în domeniu (în timpul consultărilor). Deși sunt de dorit centre pentru tineret cu o infrastructură și un program multifuncțional complex, facilitarea accesului la programele pentru tineret din toate cartierele este considerată prioritară.

Acțiuni propuse:

- construirea unui centru de tineret multifuncțional (în mod ideal a mai multor centre);

- deschiderea spațiilor existente pentru un program permanent pentru tineret în fiecare cartier (partajarea timpului sau partajarea spațiului): a. școli (partajarea timpului, după orele de școală și în weekend), b. alte spații precum cinematografele publice, fostele centrale termice din cartiere (partajarea spațiului).

P4.1.2. Sistem integrat de informare pentru tineri (incluzând o platformă de informații online)

Absența unui serviciu de informare coerent creează un acces dezechilibrat la programele pentru tineri, anumite comunități de tineri fiind supraîncărcate cu oferte de participare, în timp ce altele nu dispun de informații. Crearea unui sistem integrat de in-

formare pentru tineret ar trebui să fie una dintre prioritățile cheie ale municipiului Cluj-Napoca în domeniul tineretului.

Acțiuni propuse:

- Crearea unei platforme online integrate care să ofere tinerilor: informații certificate despre domeniile de interes (sănătate, psihologie, nutriție, tehnologie etc.), informații structurate cu privire la centrele de tineret disponibile, servicii și oportunități de participare;
- Elaborarea unui plan strategic pentru diseminarea informațiilor cheie prin canalele publice;
- Facilitarea accesului la sistemele de informare ale orașului (afișaje de transport public, spații publicitare ale orașului, mass-media comunitară).

P4.1.3. Programe integrate pentru lucrătorii de tineret

O nevoie recurentă semnalată atât de tineri cât și de părțile interesate consultate este cea a profesioniștilor care lucrează în îndrumarea, facilitarea, medierea, conectarea tinerilor cu oportunitățile din mediul lor și îi ajută în explorarea informațiilor și opțiunilor care le sunt puse la dispoziție. Lucrătorii de tineret cu roluri specializate în acest sens sunt necesari în școli - ca și consilieri, mediatori, în centre de tineret - ca facilitatori și animatori, în conectarea rolurilor între școli, universități și piața muncii, etc.

Acțiuni propuse:

- Programul de certificare a lucrătorilor de tineret din Cluj;
- Dezvoltarea unei rețele de lucrători de tineret cu subspecializări variate;
- Program pilot pentru angajarea lucrătorilor de tineret în instituții cheie;
- Platforma digitală integrată pentru tineri - pentru a facilita activitatea conectorilor;
- Furnizarea unui plan de acțiune pentru angajarea lucrătorilor autorizați pentru tineret în fiecare școală, în toate centrele de tineret și în anumite instituții publice (de exemplu, Departamentul pentru Sănătate, Departamentul pentru Tineret din Primăria Cluj-Napoca etc.), într-un interval de timp dat;

- Înființarea unui departament dedicat tineretului în cadrul Primăriei Cluj-Napoca și asigurarea angajării lucrătorilor de tineret certificați.

P4.2.1. Proiectarea în colaborare cu tinerii a unor noi rute de transport pentru a le facilita accesul la învățare și agrement

Mobilitatea urbană este unul dintre domeniile care preocupă toți locuitorii din Cluj-Napoca și zona metropolitană, iar tinerii sunt în mare parte afectați de problemele de mobilitate. Pe de o parte sunt necesare măsuri pentru creșterea utilizării transportului public de către tineri, pe de altă parte, ar trebui făcute noi conexiuni, astfel încât tinerii să fie încurajați să-și petreacă timpul în aer liber, beneficiind de natura din jurul orașului.

Acțiuni propuse:

- Proiectarea în colaborare cu tinerii a unor noi mijloace de transport în comun și trasee de biciclete pentru a le facilita accesul la principalele puncte de interes din oraș și zona metropolitană (școli, universități, centre de tineret, facilități sportive, facilități culturale, zone verzi etc.);
- Proiect pilot de rute metropolitane pentru încurajarea activităților în aer liber;
- Creșterea accesibilității orașului pentru persoanele cu dizabilități (căi de acces, rampe, tip de pavaj, semne audio și tactile pentru orientarea în oraș etc.);
- Îmbunătățiri ale serviciilor actuale pentru tineri în sistemul de transport public (extinderea serviciului de transport public școlar, extinderea transportului public de noapte, frecvența crescută a autobuzelor în weekend în zona metropolitană).

P4.2.2. Încurajarea ciclismului prin infrastructură și acces facil

Tinerii sunt interesați să folosească ciclismul ca mijloc de transport. Este necesară o infrastructură adecvată pentru a garanta siguranța utilizării bicicletelor în oraș și între satele din zona metropolitană și oraș.

Acțiuni propuse:

- Cartografierea traseelor de biciclete (infrastructura existentă în oraș, parcuri pentru bicicliști, trasee turistice);

- Campanii de conștientizare și informare (pentru toți actorii din trafic - cu privire la respectul reciproc și regulile de siguranță);
- Implicarea tinerilor în proiectarea planurilor urbane pentru orașul verde și transportul public.

P4.2.3. Implicarea tinerilor în proiectele de mobilitate urbană care vizează cultivarea comportamentelor de mobilitate sigure și durabile

Trecerea către un oraș cu mobilitate ecologică se bazează în mare măsură pe adoptarea unor comportamente alternative de mobilitate ale tinerilor. În același timp, responsabilitatea individuală și colectivă față de siguranță și respect reciproc trebuie încurajată și cultivată de la o vârstă fragedă.

Acțiuni propuse:

- Conștientizare, campanii de informare și programe educaționale cu privire la mobilitate;
- Programe de stimulare pentru încurajarea transportului ecologic (card gratuit pentru biciclete).

P4.3.1. Strategii dedicate tineretului și fonduri pentru sprijinirea inițiativelor pentru tineri

Sunt necesare politici bine definite care să abordeze prioritățile tinerilor la nivel local și metropolitan. În timp ce Strategia de dezvoltare a municipiului Cluj-Napoca 2014-2020 a inclus o strategie dedicată tineretului, astfel de documente nu există la nivel metropolitan și suburban.

Acțiuni propuse:

- Co-proiectarea și adoptarea de strategii dedicate tinerilor la nivel local și metropolitan;
- Coordonarea priorităților și a planurilor de acțiune din cadrul strategiilor pentru tineret ale Primăriilor din zona metropolitană;
- Alocarea de către Consiliile locale și Consiliul Județean a unor fonduri speciale pentru inițiativele de tineret;
- Grup de lucru pentru monitorizarea și evaluarea implementării strategiilor pentru tineret;
- Crearea unui plan de finanțare și de acțiune/grup de lucru - donatori publici și privați locali - pentru a coordona eforturile de a asigu-

ra alocări ferme și consistente, precum și proceduri accesibile tinerilor legat de schemele de finanțare (inclusiv sprijin financiar pentru școli din partea companiilor locale);

- Transparența și trasabilitatea bugetelor dedicate tinerilor (de exemplu, bugetele școlare, fondurile locale pentru tineri, bugetarea participativă pentru tineri);
- Un cadru coerent care să permită inițiativelor de tineret să lucreze în/cu școlile: un acord de cooperare între conducerea municipalității, Inspectoratul Școlar Cluj și administrațiile publice locale.

P4.3.2. Completarea programelor dedicate tinerilor cu programe pentru profesori și părinți

În toate acțiunile lor, tinerii au nevoie de sprijin și susținere din partea adulților prezenți în viața lor, în special părinți și profesori. Diferențele dintre generații și moștenirea tiparelor de relații care poziționează adesea tinerii și adulții pe părți opuse sau în relații ierarhice fac dificilă implementarea măsurilor de susținere a bunăstării copiilor și tinerilor. Sunt necesare inițiative care să lucreze pe relațiile dintre tineri și adulți și să construiască baze comune pentru o colaborare constructivă, deoarece în prezent acestea lipsesc.

Acțiuni propuse:

- Elaborarea unor programe de informare și educație pentru adulți cu scopul de a facilita relații constructive între tineri și adulți;
- Integrarea unor acțiuni speciale dedicate profesorilor și părinților în toate politicile și programele majore dedicate tinerilor;
- Evenimente de socializare în școli, cu profesori, părinți și tineri discutând subiecte de interes pentru tineri și pentru comunitatea largă.

P4.3.3. Dezvoltarea capacității ecosistemului de tineret

Pentru a crește calitatea serviciilor și a construi mecanisme de sprijin mai bune pentru tineret, ar trebui să abordăm nevoile și provocările celor care oferă acest sprijin la nivel de oraș și metropolitan și să consolidăm capacitatea instituțională a factorilor interesați. Mai mult, așa cum se arată în procesul de cartografiere a factorilor interesați, există domenii de expertiză care nu sunt acoperite de instituțiile și organizațiile existente.

Acțiuni propuse:

- Dezvoltarea capacității organizaționale prin programe de formare și activități de rețea în ceea ce privește competențele pe domenii cheie (intervenții bazate pe dovezi științifice, advocacy, durabilitate, cooperare etc.);
- Facilitarea dezvoltării de noi organizații active în domeniu și extinderea competențelor organizațiilor existente în domenii în care în prezent există o nevoie mare, dar un număr limitat de actori și acțiuni;
- Identificarea serviciilor care necesită scalare/multiplicare și dezvoltarea unui plan de acțiune pentru a soluționa lacunele din mecanismul de sprijin;
- Oferirea unor mecanisme financiare pentru dezvoltarea organizațională;
- Program de schimb de experiență și transfer de cunoștințe de la ONG-uri cu experiență la ONG-uri și inițiative noi și schimb de resurse între părțile interesate;
- Consolidarea capacității organizațiilor de a spori mecanismele de cooperare internațională, inclusiv măsuri de sprijinire a tinerilor în participarea la acțiuni de mobilitate peste hotare.
- Consolidarea capacității ONG-urilor și instituțiilor de a lărgi accesul și a îmbunătăți serviciile destinate grupurilor de tineret defavorizate, inclusiv romii, alte minorități și cei cu nevoi speciale.

P4.3.4. Acces egal pentru comunitatea maghiară și integrarea la nivel înalt a maghiarilor și românilor în același ecosistem urban

Fiind o parte organică a vieții orașului, tinerii membri ai comunității maghiare au diferite limite de acces la toate oportunitățile din oraș, din cauza barierelor lingvistice și în mare parte din cauza diferențelor culturale.

Acțiuni propuse:

- Proiecte care permit interacțiunea efectivă a tinerilor din comunitățile române și maghiare, inclusiv spații de întâlnire fizice și virtuale;
- Înselșnirea schimbului de informații și creșterea conștientizării cu privire la obiceiurile specifice și comportamentul cultural, folosind vizualizarea, umorul și alte soluții creative;
- Implementarea de măsuri și inițiative specifice care să permită eliminarea barierelor culturale și lingvistice în accesarea unor servicii, evenimente și activități specifice;
- Încurajarea și sprijinirea eforturilor organizațiilor din comunitatea maghiară în sensul extinderii și consolidării publicului lor în cadrul comunității românești și sprijinirea organizațiilor din comunitatea română în a ajunge la publicul maghiar prin măsuri specifice suplimentare;
- Crearea de oportunități de învățare a limbii maghiare la diferite niveluri de competență pentru tinerii vorbitori nativi de limba română.

6. Priorități de acțiune

- (E1) P4.1.1. **Crearea unei rețele de centre comunitare de tineret în școli și în alte spații libere din toate cartierele zonei metropolitane;**
- (E2) P4.3.2. **Completarea programelor dedicate tinerilor cu programe pentru profesori și părinți;**
- (E3) P 4.3.1. **Strategii dedicate tineretului și fonduri pentru sprijinirea inițiativelor pentru tineri**
- (E4) P4.2.3. **Implicarea tinerilor în proiectele de mobilitate urbană care vizează cultivarea comportamentelor de mobilitate sigure și durabile**
- (E5) P4.1.3. **Programe integrate pentru lucrătorii de tineret**

Bunăstarea subiectivă

Considerații speciale

Definiție

„Nivelul de satisfacție privind viața” este un concept folosit adesea atât în limbajul comun, cât și în cel științific, referindu-se la dimensiunea subiectivă a bunăstării (Warner, 2013)¹. Bunăstarea subiectivă este, de fapt, o măsură a bunăstării auto-raportată și include o componentă cognitivă – prin evaluări privind satisfacția generală, precum și în domenii specifice ale vieții (ex. muncă, relații sociale) – și o componentă emoțională – prin prezența afectelor pozitive și negative (ex. optimism) (Diener et al., 1999)².

¹ Warner, S. K. (2013). The Wellbeing Index: A Landscape of Worldwide Measures and the Potential for Large-Scale Change. Master of Applied Positive Psychology (MAPP) Capstone Projects. Retrieved from http://repository.upenn.edu/mapp_capstone-46

² Diener, Ed; Suh, E.M.; Lucas, R.E.; Smith, H.L (1999). "Subjective well-being: Three Decades of Progress" (PDF). Psychological Bulletin. 125 (2): 276–302. doi:10.1037/0033-2909.125.2.276

Perspectiva tinerilor

În cadrul proiectului LEAP, perspectivele adolescenților și tinerilor asupra bunăstării subiective au fost obținute cu ajutorul a două întrebări simple – „Ce înseamnă fericirea pentru tine?” și „Ce te face fericit/ă” – care au fost integrate în interviurile scrise și publicate online (n=48; grupa de vârstă 10-14 ani), precum și în discuțiile online în cadrul grupurilor tematice (n=32; grupa de vârstă 15-24 ani).

■ Adolescenții cu vârste cuprinse între 10 și 14 ani au definit fericirea ca „o stare de echilibru”, „o stare de pace”, „capacitatea de implicare în activități” și „sănătate fizică deplină”. Răspunsurile participanților privitoare la ce îi face fericiți se regăsesc în patru categorii: interacțiune socială, interacțiune cu natura, activități și stări interioare. Stările interioare cum ar fi bucuria, relaxarea, zâmbetul, râsul, starea de bine, siguranța, pacea interioară, dar și armonia relațională, sunt corelate cu fericirea participanților. Timpul petrecut cu familia și cu prietenii s-a dovedit a fi unul dintre principalii factori care afectează fericirea participanților, urmat de timpul petrecut în natură prin activități ca plimbatul, mersul în excursii, cățărutul în copaci, respiratul de aer proaspăt, privitul mării. Activitățile precum joaca, implicarea în activități culturale (de ex. desen, dans, cântat, citit, cântat la un instrument muzical, orice alt fel de activitate artistică) și în activități religioase (cum ar fi mersul la biserică) au fost și ele menționate ca fiind relevante pentru nivelul de fericire. Libertatea, sănătatea, succesul și cadourile primite au fost și ele asociate cu fericirea.

■ Adolescenții cu vârste cuprinse între 15 și 17 ani și-au construit definițiile fericirii pornind de la cuvinte precum „stabilitate” și „sprijin”. Răspunsurile participanților cu privire la ce îi face fericiți s-au regrupat în șase categorii principale. Aceștia au subliniat importanța familiei și a prietenilor pentru starea lor de fericire, considerând calitatea și durata relațiilor sociale cu apropiații ca fiind deosebit de relevante pentru fericirea lor. Accesul la resurse a fost văzut ca o condiție necesară pent-

ru bunăstare și ca un mijloc care le facilitează implicarea în activitățile care îi pasionează. Respondenții au pus și starea sănătății mintale în ecuația fericirii, insistând pe impactul negativ pe care îl au lipsa de încredere în sine și un nivel ridicat de anxietate, precum și lipsa înțelegerii și a sprijinului manifestate de părinți. Libertatea de a hotărî pentru sine a constituit un pilon principal al fericirii, iar prezența naturii și a mediilor naturale au fost privite ca factori care fac posibilă fericirea. Folosirea eficientă a tehnologiei și o atitudine sănătoasă față de aceasta au fost de asemenea considerate ca fiind relevante pentru fericirea adolescenților.

■ Tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani au folosit cuvinte precum „absența totală a disconfortului”, „echilibru”, „stabilitate”, „consecvență” și „pace” în definirea fericirii. O definiție a fericirii a inclus conceptul de „energie” pe care o luăm din locurile în care trăim și a evidențiat faptul că țările și cartierele în care locuim au un impact considerabil asupra fericirii pe care o resimțim. Pentru cei cu vârste de 18-24 de ani, fericirea este influențată de o gamă largă de factori, de la accesibilitate și calitate în educație și servicii de sănătate, la resurse financiare și ocazii de dezvoltare. Din datele culese au rezultat șase factori determinanți pentru fericire. Primul face referire la fericire ca rezultat atât al mediului învecinat (familie și prieteni), cât și al unui mediu mai larg, mai îndepărtat, cum ar fi cartierul de domiciliu. Cel de-al doilea factor se referă la sănătatea mintală ca influență majoră asupra fericirii, cu menționarea ca influențe negative a anxietății sociale și a presiunii sociale. Un alt factor decisiv pentru fericire menționat de către participanți are de a face cu satisfacția lor personală și financiară. În plus, participanții au amintit relațiile sociale și mediul social ca aspecte importante pentru fericirea lor, deosebit de importante fiind capacitatea de auto și înțajutorare. În fine, un aspect asupra căruia subiecții au fost de acord a fost acela că ieșirea din zona de confort este o sursă importantă de fericire și creștere personală.

Date complementare

Două studii complementare privitoare la bunăstarea subiectivă a tinerilor au fost realizate concomitent cu LEAP de către doi dintre partenerii implicați în cercetarea de față.

■ Într-un sondaj realizat în mai-iunie 2020 de Centrul Cultural Clujean – în cadrul proiectului Artă și Bunăstare, cofinanțat prin Programul Europa Creativă al Uniunii Europene – pentru a evalua nivelul consumului de artă și legătura pe care acesta o are cu bunăstarea în contextul pandemiei Covid-19, tinerii cu vârste cuprinse între 14 și 30 de ani care locuiesc în România au raportat o creștere a trăirilor negative precum tristețea, ostilitatea, vigilența, agitația și teama, câtă vreme înaintea izbucnirii pandemiei, starea lor generală tindea să fie mai curând pozitivă („inspirat/ă”, „hotărât/ă” și „activ/ă”). Pentru majoritatea tinerilor, starea psihică de dinaintea pandemiei era în general una bună, iar starea de sănătate a jumătate dintre respondenți era excelentă. Peste 70% dintre participanți și-au continuat activitățile și studiile online. Consumul de artă sub diverse forme, contactul social cu persoanele apropiate și somnul se numără printre cele mai frecvent utilizate strategii de gestionare a situației pandemice. Arta capătă tot mai multă însemnătate pentru tineri, în special datorită capacității sale de a-i face să se simtă mai bine și să „stabilească o conexiune cu amintirile lor”.

■ Sondajul The Happy City, realizat de PONT în perioada mai-iunie 2020 în Cluj-Napoca și în 7 alte orașe care au purtat titlul de Capitală Europeană a Tineretului le-a cerut tinerilor să spună dacă consideră că orașul în care locuiesc ia în calcul nevoile și acțiunile lor în general, precum și care sunt principalele dificultăți în contextul crizei epidemiologice Covid-19. Când au fost întrebați cum pot ei, ca tineri, să ajute Clujul, 19% au răspuns „sprijinind afacerile și cauzele locale”, 16,2% au răspuns „respectând legea”, iar 15,1% au spus că prin implicare. S-a constatat o scădere semnificativă între situația obișnuită și cea din timpul pandemiei privitor la următoarele aspecte, pe o scară de la 1 la 10: starea generală de fericire personală – de la 8,3 la 6,3; percepția asupra fericirii orașului – de la 8,1 la 5,3; proactivitatea – de la 8,4 la 7,3. Senzația de siguranță generală, siguranța privind cartierul, echitatea, sentimentul de unitate și-au păstrat același nivel în ambele perioade avute în vedere. Indicatorii „curat” și „accesibil” au înregistrat o creștere valorică pe parcursul pandemiei (de la 7,9 la 8,4 și de la 7,2 la 7,9). Principalele trei preocupări se referă la reluarea activităților care presupun contact fizic cu prietenii/familia (52%), reluarea activităților sociale și de dezvoltare (participare la evenimente, petreceri, întâlniri etc. – 43%), și îngrijirea propriei sănătăți sau a membrilor familiei (30%). Per ansamblu, 92% dintre tinerii întrebați consideră că orașul Cluj a gestionat eficient situația provocată de Covid-19.

Cartarea factorilor interesați

– o privire de ansamblu

O activitate distinctă în cadrul cercetării LEAP a fost analiza factorilor interesați în raport cu nevoile și oportunitățile tinerilor în Zona Metropolitană Cluj. Scopul activității de cartografiere a factorilor interesați a fost de a desluși acei actori care au sau ar putea avea în viitor un impact asupra obiectivelor LEAP. Harta astfel obținută („listă”, „inventar” a(l) factorilor interesați) este, practic, o bază de date cu organizații și instituții a căror activitate se află în legătură directă cu domeniile sănătății, educației și bunăstării în general. În total, am identificat 721 de factori interesați.

TEMATICĂ ȘI DOMENIU DE UTILIZARE

Baza de date este un fel de cadastru, un inventar cuprinzând principalii actori la nivel local – factori interesați cu statut formal – care au sau pot avea o influență asupra problemelor specifice ale tinerilor din Zona Metropolitană Cluj (ZMC), care include municipiul Cluj-Napoca și 19 comune învecinate: Aiton, Apahida, Baci, Bonțida, Borșa, Căianu, Chinteni, Ciurila, Cojocna, Feleacu, Floresți, Gilău, Gârbău, Jucu, Petrești de Jos, Săvădisla, Sânpaul, Tureni, Vultureni. Harta mai cuprinde și câteva caracteristici ale populației avute în vedere, acestea putând fi folosite ca instrument de găsire și contactare a viitorilor factori interesați. Factorii interesați din baza de date joacă sau pot juca un rol în reglementare sau în definirea legilor și în elaborarea de politici publice se referă la chestiuni

punctuale, precum și prin contribuția directă la remedierea problemelor constatate. Lista nu este reprezentativă din punct de vedere statistic, însă este relevantă pentru acest domeniu social.

Rezultatul final este o bază de date care permite accesul facil la informații amănunțite despre toate organizațiile care derulează programe pentru tineri în Zona Metropolitană Cluj; de asemenea, un raport care oferă o privire de ansamblu asupra procesului de elaborare a bazei de date care cuprinde informații despre factorii interesați din ZMC prezintă baza de date și principalele rezultate ale analizei informațiilor colectate.

METODE DE CERCETARE ȘI SURSE DE DATE

Abordarea a fost una empirică. S-au folosit următoarele metode: înregistrarea și sistematizarea datelor secundare și publice prin metode de cercetare documentară, analiza datelor statistice, discuții informale, respectiv colectarea de informații din postura de observator. Perioada cercetării: lunile martie-mai. Pe parcursul cercetării s-au respectat cu strictețe cele 4 norme deontologice în vigoare, respectiv standardele ESOMAR, precum și Regulamentul General Privind Protecția Datelor. Confidențialitatea datelor și a persoanelor cu care s-a discutat este garantată și protejată prin legea

în vigoare, în conformitate cu Directiva CE/95/46, transpusă prin legea nr. 677/2001, și prin prevederile Directivei 2002/58/CE privind procesarea datelor personale și protecția intimității în sectorul comunicațiilor electronice, transpusă prin legea nr. 506/2004. 5

PRINCIPALELE CONSTATĂRI

Așa cum era de așteptat, există un număr considerabil și o mare diversitate de factori interesați (diferitele profiluri și tipuri depinzând de statutul legal, obiectul activității, dimensiune, buget disponibil, grupul-țintă, natura activității).

O mare parte din factorii interesați sunt actori mici, cu o putere și o influență scăzute; cel mai probabil ei lucrează cu un colectiv restrâns, nu au o activitate constantă și/sau vizibilă, și operează în funcție de ocaziile de finanțare, în baza a mici proiecte.

Chiar dacă factorii interesați prezintă o varietate crescută, există o inegalitate marcată între actori. Sfera lor poate fi caracterizată drept extrem de asimetrică și concentrată în jurul câtorva noduri influente. Pe de o parte, remarcăm existența grupului „celor mari”, adică a celui număr restrâns de factori interesați care au un buget mare ori foarte mare, care dețin putere și influență și sunt bine reprezentați instituțional sau profesional. Putem vorbi, pe de altă parte, despre un grup foarte mare de factori cu un buget mic, o influență scăzută și care depind de mediul în care operează.

Factorii interesați mari sunt, de fapt, intermediari care contribuie la producerea și schimbul de know-how, cunoștințe de specialitate, informație. Poziția centrală determină structura domeniului social în care activează factorii interesați și relațiile dintre aceștia. În unele cazuri, ei sunt și finanțatori direcți sau indirecti.

Există, totodată, o asimetrie considerabilă între factori interesați care sunt actori statali (aici ne referim la administrația locală, care are rolul de a elabora și aplica politici publice; printre acești actori se numără primăriile, direcțiile, departamentele, agențiile) și ONG-uri. Partidele politice alcătuiesc un alt nod clar definit. Remarcăm, așadar, un dezechilibru la nivelul factorilor interesați între actorii statali și actorii sociali care se organizează și operează la nivel local.

Universitățile și școlile sunt și ele un alt pol de putere care întâmpină o slabă rezistență din partea organizațiilor care reprezintă interesele elevilor și studenților și care ar putea contribui la prezentarea, tematizarea și rezolvarea problemelor punctuale cu care se confruntă tinerii.

Din punct de vedere geografic, orașul Cluj-Napoca concentrează majoritatea factorilor interesați. Inegalitatea dintre centrul Clujului și restul localităților este aproape absolută. Astfel, problemele locale și foarte punctuale din mediul rural sunt foarte slab sau deloc reprezentate.

În conformitate cu prioritățile și subcategoriile LEAP, am descoperit un număr foarte mic de factori interesați în domeniile sănătății – în contextul pandemiei, aceasta este o problemă în sine -, iar domeniul învățământului este clar dominat de universități și școli de prestigiu – aflate toate în centrul urbei. De fapt, inegalitățile structurale dintre colegiile naționale din centrul orașului și celelalte școli aflate la periferie se află la baza unor probleme cu care se întâlnesc tinerii care provin din familii aflate în situații socio-economice mai slabe. Activitatea ONG-urilor „clasice” și influente este centrată mai cu seamă pe domeniile: mediu de viață (timp liber, drepturi) și participare, autodeterminare și implicare (cultură, sport, relații profesionale, informație). În total, am reușit să găsim 5 tipuri (grupări) de factori interesați.

Privire de ansamblu asupra cadrului de politici publice de tineret

Atunci când analizăm politicile menite să soluționeze nevoile tinerilor în domeniile sănătății, educației, autodeterminării și mediului de viață, trebuie să avem o dublă abordare. **Pentru început, există o gamă largă de politici generale în domeniile avute în vedere de prezentarea de față.** Cu toate acestea, ele nu se adresează întotdeauna tinerilor și nevoilor acestora ori condițiilor în care își desfășoară ei activitatea. Există totuși câteva politici care abordează aceste detalii. **În al doilea rând, avem de a face cu o pătură crescândă de politici dedicate tinerilor la nivel global, european, național și local** (cu absența notabilă a unei păтури de politici regionale

pentru tineri, din cauza unui mediu instituțional regional deficitar conturat prin lege). Pe lângă acestea, mai este o gamă restrânsă de politici care utilizează ambele abordări.

Această dualitate, însă, reprezintă totodată o amenințare. Având în vedere faptul că tineretul este considerat un domeniu special în numeroase cadre globale, europene, naționale și locale, apare tendința de a considera această categorie nu atât o prioritate orizontală cuprinzătoare, cât mai curând o generație, tocmai pentru că există argumentul că politicile dedicate vor rezolva problemele speciale cu care se confruntă tinerii, dar în

realitate nu o fac neapărat. Principalul efect produs este măsurabil prin fondurile alocate acestor politici. În România, măsurile și acțiunile pentru tineret sunt considerabil subfinanțate.

În întâmpinarea orașelor care doresc să elaboreze și să pună în aplicare cadre de politici pentru tineret vin numeroase surse de inspirație sub formă de modele și soluții practice puse la punct de alte orașe europene de dimensiuni și profiluri similare. O concentrare a atenției pe alte modele europene, împreună cu politicile existente la nivel european, furnizează o rețetă bună pentru transferul de cunoștințe către orașul Cluj-Napoca și Zona sa Metropolitană.

Remarcăm o lipsă de incorporare a politicilor pentru tineret existente la nivel mai mare, în strategiile naționale și locale, unde impactul lor ar putea spori. Un alt aspect este faptul că majoritatea acestor politici – cu câteva excepții notabile – nu au fost create cu participarea publicului larg (și cu implicarea tinerilor). În ciuda acestui fapt, se fac eforturi semnificative de sprijinire a actorilor locali să adopte o politică la nivel local prin intermediul unei serii de instrumente și al mentoratului, sau prin intermediul unor rețele de actori care oferă sprijin orizontal pentru realizarea acestor politici. Există patru rețele europene care se concentrează pe orașe și pe tineri în mod deosebit (ceea ce este un avantaj important pentru viitoarele eforturi depuse pentru tineri de orașele în care locuiesc). Este recomandabil ca pe parcursul elaborării și aplicării politicilor pentru tineret, Cluj-Napoca să facă parte din rețelele care oferă acces constant la

cunoștințe de specialitate profesionale, precum și la experiențele practice ale altor orașe.

2020 pare a fi o piatră de hotar în tranziția către o nouă perioadă de punere în aplicare a cadru-lui strategic. Acest lucru este influențat parțial de cadrul financiar multianual al UE care acoperă 7 ani, la care își aliniază Cluj-Napoca și Zona sa Metropolitană procesele de dezvoltare, câtă vreme strategia de tineret actuală face parte din strategia locală; o altă influență o reprezintă faptul că perioada de implementare a strategiei naționale actuale pentru tineret s-a încheiat la finalul anului 2020.

Se pot aduce argumente multe și variate pentru crearea unui cadru strategic independent pentru tineret la nivel local și metropolitan cu accent pe tinerii din Zona Metropolitană, deoarece mobilitatea grupului-țintă al prezentei cercetări nu se oprește la granițele orașului, așa cum se întâmplă deocamdată cu prerogativele municipiilor. Crearea acestui cadru strategic aliniat la politicile existente la nivel național, european și global ar putea fi o ocazie pentru Cluj-Napoca să constituie un exemplu de bune practici legat de felul în care poate o comunitate locală să pună în aplicare politici de la nivel înalt la nivel local, venind totodată cu ceva în plus la realizarea obiectivelor politicilor respective.

În fine, ca în cazul oricăror politici, trebuie luate în seamă și aspecte privind implementarea. În acest caz, responsabilitatea implementării politicilor la diverse nivele prezintă o diversitate mare, depinzând de nivelul de autoritate al instituțiilor care validează politicile ori strategiile.

Concluzie

Concluziile studiului LEAP conturează o imagine destul de complexă a nevoilor și oportunităților adolescenților și tinerilor care locuiesc în Zona Metropolitană Cluj (ZMC), la intersecția a patru dimensiuni bazate pe teorie: Sănătate, Educație, Participare și autodeterminare și Mediu de viață.

Pe de o parte, ZMC oferă ocazii de dezvoltare semnificative, cum ar fi un sistem de educație bun, o rețea bogată de organizații din sfera societății civile care îi implică pe tineri în numeroase proiecte participative, o piață a muncii dinamică și o infrastructură constant îmbunătățită. În plus, tinerii care locuiesc în ZMC par să alcătuiască o categorie coerentă de viitori cetățeni dedicați democrației liberale, deoarece au o viziune progresistă asupra cetățeniei și a incluziunii. Pe de altă parte, în ceea ce privește nevoile, (1) inegalitatea socială și economică (și mai cu seamă diviziunea dintre urban și rural) afectează ușurința cu care pot fi accesate cele de mai sus; (2) de regulă, tinerii nu sunt incluși corespunzător în procesele de luare a deciziilor care îi afectează direct, iar (3) infrastructura special concepută pentru dezvoltarea lor nu reușește să țină pasul. Mai mult, (4) unele probleme cu care tinerii se confruntă la nivel național se regăsesc și în Cluj, iar (5) abordarea acestora nu este deloc ușoară în contextul unui stat hiper-centralizat; de exemplu, educația este deconectată de la provocările din viața reală și de la nevoile de pe piața muncii, iar implicarea tinerilor în activități extracuriculare este în continuare scăzută. Aceste probleme au fost identificate de către toți actorii relevanți pe care i-am abordat, de la adolescenți și tineri, la părinți, profesori și alte părți interesate relevante, în special din sectorul guvernamental.

În afara identificării nevoilor pe care le au tinerii care locuiesc în ZMC, studiul LEAP s-a concentrat și pe găsirea de soluții pentru rezolvarea problemelor scoase la iveală de persoanele cu care am discutat. Procesul formulării soluțiilor a presupus ample

consultări cu numeroși factori interesați. După ce echipa de bază LEAP a dat peste mai multe **lipsuri sistemice** asociate fiecărei dintre cele patru dimensiuni analizate în studiu, soluțiile au fost formulate sub formă de propuneri de politici menite să le ofere tinerilor mai multe ocazii de dezvoltare personală.

Aceste **propuneri de politici** includ atât reforme la nivelul instituțiilor publice, cât și schimbări inițiate de sectorul neguvernamental. Pe scurt, principalele așteptări de la factorii interesați sunt ca aceștia să acționeze pe mai multe nivele pentru a demara noi politici și cadre strategice, pentru a sprijini fie financiar, fie prin inițiative, proiecte și servicii, nevoile adolescenților și tinerilor și să își faciliteze reciproc eforturile dacă este cazul. O urgență o reprezintă sinergiile dintre actorii implicați, pentru a face trecerea de la un sector destinat tineretului, care acum este defectuos și inegal dezvoltat, la un ecosistem colaborativ și performant, capabil să asigure prin cadre și acțiuni fiabile bunăstarea tinerilor din Cluj-Napoca și din Zona Metropolitană.

■ Municipiul Cluj-Napoca este invitat să preia conducerea și să se coordoneze cu autoritățile locale din Zona Metropolitană pentru a elabora o Strategie pentru Tineret 2020-2030 și pentru a acorda sprijinul necesar implementării acesteia, atât din punct de vedere financiar, cât și din punct de vedere administrativ. Ar trebui să existe un Departament pentru Tineret, sau cel puțin lucrători de tineret calificați care să fie angajați în administrațiile publice locale pentru a se ocupa de implementarea strategiei și a programelor de tineret. Crearea unei rețele de centre pentru tineret, a unor mecanisme pentru participarea tinerilor la procesul de luare a deciziilor, precum și includerea efectivă a tinerilor în proiecte dedicate orașului, de la urbanism la acțiuni, capătă un caracter urgent.

- Furnizorii de finanțări nerambursabile (donatori internaționali și locali, companii) și organizațiile și instituțiile de facilitare, cum este Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Cluj, sunt invitați să participe la elaborarea strategiilor pentru tineret și să acționeze în armonie pentru a asigura abordarea coerentă și adecvată a domeniilor prioritare. Este nevoie de sprijin pentru a stimula apariția și creșterea organizațiilor/inițiativelor în domenii neacoperite în prezent de factorii interesați și capacității de dezvoltare a actorilor de la nivel local. De asemenea, invitația se extinde la implicarea în facilitare pentru obținerea unui ecosistem colaborativ și sustenabil.
- Inspectoratul Școlar Județean Cluj, în calitate de autoritate reprezentantă a Ministerului Educației la nivel județean, joacă un rol cheie în definirea și sprijinirea programelor și strategiilor locale. Acest factor interesat influent este și el invitat să-i susțină pe actorii implicați în implementarea de proiecte menite să înlăture neajunsurile sistemului educațional prin faptul că le oferă tinerilor deprinderi de viață, consiliere în carieră, acces la noile tehnologii și instrumente și sfaturi pentru sănătate și bunăstare.
- Printre recomandările destinate universităților din Cluj-Napoca se numără implicarea acestora în modelarea și facilitarea unui mediu dincolo de programele universitare, dedicat tinerilor și elevilor de liceu și gimnaziu. Universitățile sunt invitate să ofere cunoștințe academice pentru întocmirea de proiecte strategice în tânărul ecosistem și să se implice în programele de orientare profesională.
- Pentru a crește influența pe care o are munca lor, organizațiile locale care lucrează cu și pentru adolescenți și tineri trebuie să acționeze mai strategic și să își concentreze programele pe prioritățile și grupurile insuficient deservite. Colaborarea și crearea unor cadre de cooperare, inclusiv a unor instrumente comune cum ar fi standardele privind lucrătorii de tineret, sistemele de certificare a voluntariatului și participării, sunt considerate o urgență. De asemenea, organizațiile

de tineret sunt invitate să preia frâiele în procesul de elaborare și coordonare a mecanismelor de participare a adolescenților și tinerilor în procesul de luare a deciziilor, a sistemelor informatice integrate, a noilor servicii și centre pentru tineret.

Constatările și recomandările cercetării LEAP creează o bază solidă pentru acțiunile viitoare. Ele oferă sprijin în elaborarea de campanii, proiecte și strategii acțiunilor de promovare venite din sectorul tineretului, precum și grupurilor comune de lucru ale organizațiilor, instituțiilor și autorităților locale, dar și reprezentanților tinerilor.

În fine, acest studiu interdisciplinar are și câteva limitări. În primul rând, pandemia Covid-19 a afectat colectarea de date și, prin urmare, rezultatele studiului. Toate interviurile, grupurile tematice și sondajele au fost realizate online, ceea ce înseamnă că interacțiunea dintre participanți a fost limitată. În plus, când am pus întrebări privitoare la interacțiunea cu cercul de prieteni sau la activitățile școlare și extrașcolare, am presupus că tinerii au răspuns luând în calcul situația stării de urgență din momentul în care au fost realizate interviurile și sondajele. În al doilea rând, deși echipa de bază a inclus atât cercetători cât și activiști și experți din sectorul neguvernamental, nu am reușit să atragem reprezentanți ai instituțiilor publice, cel puțin nu la nivelul de implicare pe care ni l-am fi dorit. În al treilea rând, majoritatea tinerilor care au participat la studiul nostru și și-au împărtășit viziunea, erau deja implicați în varii proiecte și activități extracuriculare, astfel încât există șanse mari ca adolescenții și tinerii neimplicați în proiecte să nu fie la fel de bine reprezentați.

Cu toate acestea, considerăm că raportul aduce o contribuție demnă de luat în seamă la mai buna înțelegere a nevoilor și oportunităților pentru tinerii din Cluj, chiar și în ciuda limitărilor. Studiile viitoare ar trebui să încerce să găsească puncte de suprapunere/intersecție a problemelor/nevoilor și să le abordeze holistic; prea adesea, proiectele implementate de către diverse instituții abordează nevoile tinerilor dintr-o perspectivă trunchiată, câtă vreme eforturile de a obține o abordare integrată ar fi mai prielnice.

Anexă

Prezentare generală a recomandărilor pentru factorii interesați

În această anexă realizăm o prezentare generală a tuturor propunerilor de politici și acțiuni pentru a permite diverselor părți interesate o navigare mai ușoară prin recomandări. De asemenea, rezumăm aici principalele acțiuni recomandate factorilor interesați: administrația publică locală, donatori, organizații de tineret, Inspectoratul Școlar Județean, ONG-uri care se adresează copiilor și tinerilor.

Problemele sistemice / Propuneri de politici și acțiuni (propunerile prioritare sunt marcate cu verde)	Rolul factorilor interesați
I. SĂNĂTATE	Autorități locale: inițiază: P1.1.1, P1.1.2 sprijină: P1.1.2, P1.2.1, P1.3.1 facilitează: P1.1.3, P1.2.2.
SG1.1. Promovarea insuficientă și ineficientă a sănătății, a educației pentru sănătate și a prevenirii bolilor	Donatori: inițiază: P1.1.1 sprijină: P1.1.1, P1.1.3, P1.2.1, P1.3.1 facilitează: P1.2.2.
• P1.1.1. Prioritizarea sănătății în ecosistemul tinerilor	Instituții din domeniul sănătății: inițiază: P1.2.2., P1.3.1 sprijină: P1.1.1, P1.1.2, P1.1.3, P1.2.1
• P1.1.2. Platforma digitală cu informații științifice pentru sănătatea tinerilor	Inspectoratul Școlar Județean: inițiază: P1.2.1 sprijină: P1.1.1, P1.2.2. facilitează: P1.1.2, P1.1.3, P1.3.1
• P1.1.3. Implicarea tinerilor în proiectarea campaniilor de informare pentru prevenire	Universități: inițiază: P1.2.2. sprijină: P1.1.2., P1.3.1
SG1.2. Colaborare rudimentară între actorii locali din domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate	Organizații de tineret: inițiază: P1.1.2, P1.1.3 contribuie: P1.1.1, P1.2.2., P1.3.1
• P1.2.1. Sistem alimentar sănătos în școli	ONG-uri: inițiază: P1.1.2, P1.1.3 contribuie: P1.1.1, P1.2.1, P1.2.2., P1.3.1
• P1.2.2. Parteneriate locale pentru a sprijini, dezvolta și adapta la nevoile reale serviciile medicale finanțate public din instituțiile de învățământ	
SG1.3. Inegalități în accesul la sănătate și servicii de sănătate	
• P1.3.1. Mecanisme de asistență medicală dedicate grupurilor vulnerabile	

Problemele sistemice / Propuneri de politici și acțiuni (propunerile prioritare sunt marcate cu verde)	Rolul factorilor interesați
II. EDUCAȚIE SG2.1. Discrepanțe între nevoile educaționale și oferta școlară • P2.1.1. Curriculum pentru subiecte sensibile și incluziune (grupuri vulnerabile, minorități, sănătate mintală etc.) • P2.1.2. Rețea educațională pentru sprijinirea extinderii și reproducerii bunelor practici educaționale • P2.1.3. Parteneriat ecosistemic pentru un sistem de consiliere în carieră • P2.1.4. Îmbunătățirea calității formării pedagogice în universitate • P2.1.5. Viziunea metropolitană cu privire la educație • P2.1.6. Plan de acțiune pentru digitalizare în școli la nivel metropolitan SG2.2. Inegalitate de oportunități și acces; discrepanțe urban-rurale • P2.2.1. Sprijin pedagogic pentru școlile rurale • P2.2.2. Programe de încurajare a participării la ore și de creștere a oportunităților de învățare pentru grupurile defavorizate	Autorități locale: inițiază: P2.1.5 sprijină: P2.1.2, P2.1.6, P2.2.1, P2.2.2 facilitează: P2.1.1, P2.1.3 Donatori: inițiază: P2.1.2, sprijină: P2.1.1, P2.1.3, P2.1.4, P2.1.6, P2.2.1, P2.2.2 facilitează: P2.1.5 Inspectoratul Școlar Județean: inițiază: P2.1.1, P2.1.5, P2.1.6 sprijină: P2.1.2, P2.1.3, P2.1.4, P2.2.1, P2.2.2 Universități: inițiază: P2.1.4 sprijină: P2.1.1, P2.1.2, P2.1.3, P2.1.5 contribuie: P2.1.6, P2.2.1 Organizații de tineret: inițiază: P2.1.1, P2.1.3 acționează/sprijină: P2.1.2, P2.1.5, P2.2.1 contribuie: P2.1.4, P2.1.6, P2.2.2 ONG-uri: inițiază: P2.1.1, P2.1.2, P2.2.2 acționează/sprijină: P2.1.3, P2.1.5, P2.1.6, P2.2.1, contribuie: P2.1.4
III. PARTICIPARE ȘI AUTODETERMINARE SG3.1. Inhibitori și catalizatori ai autodeterminării • P3.1.1. Mecanisme de cooperare în domeniul tineretului prin punerea în legătură a actorilor interesați • P3.1.2. Ecosistem de tineret colaborativ care adună la un loc instituții și organizații interesate din domenii cheie: sistemul școlar, administrațiile publice locale, mediul de afaceri, sectorul ONG-urilor SG3.2. Lipsa recunoașterii autodeterminării și angajamentului • P3.2.1. Certificat pentru formarea tinerilor și programele de voluntariat care urmează să fie recunoscute de angajatori și universități • P3.2.2. Implicarea tinerilor în proiecte de viață reală din zona metropolitană SG3.3. Participarea tinerilor la luarea deciziilor • P3.3.1. Mecanisme de abilitare a tinerilor și de participare a acestora la luarea deciziilor	Autorități locale: inițiază: P3.1.2, P3.2.2, P3.3.1 facilitează: P3.1.1., P3.2.1. Donatori: inițiază: P3.1.2 sprijină: P3.1.1., P3.2.1., P3.2.2, P3.3.1 Inspectoratul Școlar Județean: inițiază: P3.2.2, P3.3.1 sprijină: P3.1.2 facilitează: P3.1.1., P3.2.1. Universități: initiative: sprijină: P3.2.1., P3.3.1 Organizații de tineret: inițiază: P3.1.1., P3.1.2, P3.2.1., P3.2.2 acționează/sprijină: P3.3.1 ONG-uri: inițiază: P3.1.1., P3.1.2, P3.2.1., P3.2.2 acționează/sprijină: P3.3.1

IV. MEDIU DE VIAȚĂ/URBAN

SG4.1. Infrastructură urbană și socială

- P4.1.1. **Rețea de centre comunitare de tineret în școli și în alte spații libere din toate cartierele zonei metropolitane**
- P4.1.2. Sistem integrat de informare pentru tineri (incluzând platforma de informații online)
- P4.1.3. **Programe integrate pentru lucrătorii de tineret**

SG4.2. Traiul urban

- P4.2.2. Încurajarea ciclismului prin infrastructură și acces facil
- P4.2.3. **Implicarea tinerilor în proiectele de mobilitate urbană care vizează cultivarea comportamentelor de mobilitate sigure și durabile**

SG4.3. Sisteme și mecanisme de sprijin

- P4.3.1. **Strategii dedicate tineretului și fonduri pentru sprijinirea inițiativelor pentru tineri**
- P4.3.2. **Completarea programelor dedicate tinerilor cu programe pentru profesori și părinți**
- P4.3.3. Dezvoltarea capacității ecosistemului de tineret
- P4.3.4. Acces egal pentru comunitatea maghiară și integrarea la nivel înalt a maghiarilor și românilor în același ecosistem urban

Autorități locale:

inițiază: P4.1.1., P4.1.2., P4.2.2, P4.3.1, P4.3.4.
sprijină: P4.1.3, P4.2.3, P4.3.2, P4.3.3

Donatori:

inițiază: P4.3.1
sprijină: P4.1.1., P4.1.2., P4.1.3, P4.2.2, P4.2.3, P4.3.2, P4.3.3, P4.3.4.

Inspectoratul Școlar Județean:

inițiază: P4.3.2, P4.3.4.
sprijină: P4.1.2., P4.2.3, P4.3.1
facilitează: P4.1.1., P4.1.3, P4.2.2, P4.3.3

Universități:

sprijină: P4.1.2., P4.2.3, P4.3.3, P4.3.4.
facilitează: P4.2.2, P4.3.1, P4.3.2

Organizații de tineret:

inițiază: P4.1.1., P4.1.2., P4.1.3, P4.2.3, P4.3.2, P4.3.3, P4.3.4.
acționează/sprijină: P4.2.2, P4.3.1

ONG-uri:

inițiază: P4.1.1., P4.1.3, P4.2.3, P4.3.2, P4.3.3, P4.3.4.
acționează/sprijină: P4.1.2., P4.2.2, P4.3.1

Anexa 2

Depozit de date

1. Realizarea unei cercetări documentare pentru a identifica informațiile existente despre nevoi, problem și oportunități, precum și pentru identificarea cadrelor, instrumentelor și factorilor interesați relevanți.

- Prezentarea Fundației Botnar [EN, pptx]
http://leapcluj.ro/downloads/?file=LEAP_Kick-off_SDG-CoLab.pptx
- Prezentarea proiectului LEAP [EN, pptx]
http://leapcluj.ro/downloads/?file=LEAP_AS.pptx

1.2. Cercetare documentară – înregistrarea și raportarea datelor existente

- Stabilirea domeniilor centrale. Revizuirea literaturii. Întâlniri de lucru. Consultații cu factorii interesați [EN, pdf]
<http://leapcluj.ro/downloads/?file=Establishing-focus-areas.-Literature-review.-Working-meetings.-Stakeholders-consultations1-compressed.pdf>
- Stabilirea priorităților de sănătate pentru populația tânără. O revizuire a literaturii naționale și locale disponibile pentru șapte teme ce privesc sănătatea tinerilor [EN, pdf]
<http://leapcluj.ro/downloads/?file=Setting-health-priorities-for-the-youth-population.pdf>
- Cercetare documentare pentru educație [EN, docx] [EN, pdf]
<http://leapcluj.ro/downloads/?file=EDUdeskreview.pdf>

1.3. Cartografierea factorilor interesați

- Cartografierea factorilor interesați – organizații culturale relevante în sectorul tinerilor
http://leapcluj.ro/downloads/?file=Stakeholder-mapping_cultural-organisations-with-youth-relevance.xlsx
- Cartografierea factorilor interesați – raport final
<http://leapcluj.ro/downloads/?file=SM-research-report-EN.pdf>

2. Colectarea datelor și analiza datelor

2.1. Cercetare calitativă

- Sănătatea populației tinere din Zona Metropolitană Cluj. Probleme. Soluții. Factorii determinanți ai schimbării.
<http://leapcluj.ro/downloads/?file=Health-of-the-young-people-living-in-the-Cluj-Metropolitan-Area-compressed.pdf>
- Bunăstarea tinerilor (cu vârste între 15 și 24 de ani) ce locuiesc în Zona Metropolitană Cluj. Sănătate – Educație – Participare și autodeterminare – Mediu de viață
<http://leapcluj.ro/downloads/?file=Wellbeing-of-youths-15-24-years-old-living-in-the-Cluj-Metropolitan-Area-compressed.pdf>

- Bunăstarea adolescenților (între 10 și 14 ani) ce locuiesc în Zona Metropolitană Cluj. O lume mai bună pentru adolescenți
<http://leapcluj.ro/downloads/?file=Wellbeing-of-adolescents-10-14-years-old-living-in-the-Cluj-Metropolitan-Area-compressed.pdf>

2.2. Cercetarea cantitativă

- Raportul privind sondajul cantitativ LEAP
<http://leapcluj.ro/downloads/?file=LEAP-Quantitative-Survey-Report.pdf>

3. Efectuarea analizei politicii și identificarea problemelor sistemice și implicarea factorilor interesați

3.1. Analiza politicii

- Analiza politicii în domeniul tineretului și în sectoarele complementare ale sănătății, educației, autodeterminării și mediului de viață
http://leapcluj.ro/downloads/?file=LEAP_PolicyAnalysis_2020_Final.pdf

3.2. Implicarea factorilor interesați

- Raport asupra implicării factorilor interesați
http://leapcluj.ro/downloads/?file=Report_Stakeholder-Engagement_CCC.pdf

3.3. Identificarea problemelor sistemice

- LEAP – probleme sistemice – harta mentală
http://leapcluj.ro/downloads/?file=LEAP_SystemicGaps_Mindmap_2020-f.pdf
- LEAP - probleme sistemice
http://leapcluj.ro/downloads/?file=LEAP_SystemicGaps_20206619.pdf

3.4. Recomandări de politici

- Recomandări de politici LEAP
http://leapcluj.ro/downloads/?file=Report_Policy-and-Action-Recommendations_CCC.pdf

4. Diseminare

- LEAP – Raport - Studiu interdisciplinar asupra evaluării nevoilor tinerilor din Cluj-Napoca
<http://leapcluj.ro/downloads/?file=LEAP-study-report.pdf>

Parteneri

Public Health
Babeș-Bolyai University

Departamentul de Sănătate Publică, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai

Școala de Sănătate Publică Cluj (C-SPH) este un program de cercetare inovatoare cu linie completă de studiu în limba engleză în domeniul sănătății publice – licență, masterat, doctorat, în Cluj, România. Acesta este singurul program de sănătate publică predat în întregime în limba engleză în toată Europa Centrală și de Est. Astfel, programul SPH a fost conceput pentru a pregăti profesioniști independenți în domeniul sănătății publice, la cele mai înalte standarde. Programul a fost adaptat astfel încât să acopere toate aspectele din domeniul sănătății publice, dar le și permite studenților să se concentreze pe domeniul lor de interes. Astfel, programul are o abordare interdisciplinară pe sănătate publică, și implică cinci domenii principale: politici și management de sănătate, sănătate socială și comportamentală, epidemiologie, statistici și sănătatea mediului.

Departamentul de Științe Politice, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai

Departamentul de Științe Politice prevede un set integrat de obiective și tehnici de cercetare. Personalul cercetează problemele de democratizare, consolidarea democrației, tranziția la economia de piață, politici identitare, drepturile omului, cultura politică și partidele politice. Cercetarea noastră nu se concentrează exclusiv pe politica din Europa de Est. Încercăm în mod constant să ne lărgim spectrul de interese de cercetare. Astfel, am dezvoltat interese de cercetare legate de alte zone geografice (Asia de Sud-Est, Europa de Vest, America Latină, etc) și ne actualizăm în mod constant curriculum pentru a include subiecte ce variază de la științe politice, precum studiile de gen și teoria critică. Membrii departamentului nostru fac parte din instituții de cercetare și astfel sunt implicați direct în eforturi de stabilire a siturilor de cercetare, de colectare și procesare de date și chiar și de influențare a agendei publice.

Grupul PONT

Grupul PONT a fost înființat în 2009. Scopul principal al organizației noastre este de a genera inovare socială prin participare în domeniile antreprenoriatului și al culturii, cu accent special pe tineri și digitalizare. Grupul Pont își derulează activitatea prin programe cadru și proiecte specifice realizate prin intermediul unor parteneriate intersectoriale și multidisciplinare la nivel local, regional, național și european. Grupul Pont are sediul social în Cluj-Napoca, Transilvania, totuși, prin diferite proiecte, activează în mai multe orașe din România și Europa.

Centrul Cultural Clujean

Centrul Cultural Clujean este o organizație non-guvernamentală de cultură și dezvoltare durabilă. Inițiat pentru a pregăti candidatura orașului la titlul de Capitală Europeană a Culturii 2021, Centrul Cultural Clujean implementează un program de anvergură care abordează provocări strategice ale societății. Centrul Cultural Clujean are 104 de membri: instituții culturale, organizații culturale locale, universități clujene, cluburi și clustere de afaceri, organizații ale societății civile, administrație locală și regională. Credem într-un oraș pe care cultura îl face prezent și uman. Misiunea noastră este să mobilizăm cultura, în parteneriat cu alte sectoare, pentru transformare socială și dezvoltare urbană.

Fundația Botnar

Fundația Botnar este o fundație elvețiană care susține utilizarea IA și a tehnologiei digitale pentru a îmbunătăți sănătatea și bunăstarea copiilor și tinerilor din mediile urbane în dezvoltare. Pentru a realiza acest lucru, fundația sprijină cercetarea, catalizează parteneri diverși și investește în soluții scalabile din întreaga lume:

www.fondationbotnar.org/

Echipa | Comitetul de conducere

Marius Ungureanu

Departamentul de Sănătate Publică, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai
director pentru educație

marius.ungureanu@publichealth.ro

Alexandra Onișor

Departamentul de Sănătate Publică, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai
cercetător

alexandra.onisor@publichealth.ro

Elena Bozdog

Departamentul de Sănătate Publică, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai
manager de proiect

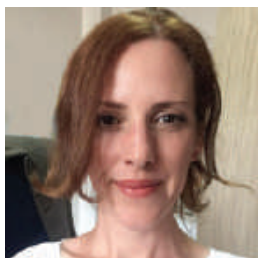
elena.bozdog@publichealth.ro

Bogdan Radu

Departamentul de Științe Politice, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai
lector universitar

bogdan.radu@fspac.ro

Daniela Angi

Departamentul de Științe Politice, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai
cercetător

angi@fspac.ro

Ágnes Balázsi-Pál

Grupul PONT
director executiv

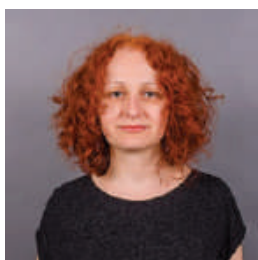
agnes.balazsi-pal@pontgroup.org

András Farkas

Grupul PONT
director strategic

andras.farkas@pontgroup.org

Rarița Zbranca

Centrul Cultural Clujean
director program

rarita@cccluj.ro

Hanna Ugron

Centrul Cultural Clujean
manager finanțări

hanna@cccluj.ro

Următoarele persoane au contribuit la proiectul de cercetare în numele partenerilor:

Departamentul de Sănătate Publică, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai

Oana Maria BLAGA
Marina Denisa DASCĂL
Carina Daiana ȚÎNȚAȘ
Monica Georgiana BRÎNZAC
Naomi POPOVICI
Petru SANDU

Sesiuni World Café:

Paul MARC
Georgiana OLTEAN
Marina GÎRBEA
Cosmin BOGDAN
Ionuț PORCUȚAN
Antonia PAPIU

Departamentul de Științe Politice, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai

Gabriel BĂDESCU
Sorana CONSTANTINESCU

Grupul PONT

KISGYÖRGY Réka
Larisa DUMITROAEA
Mihai DRAGOȘ
PÉTER László

Centrul Cultural Cluj

Ștefan TEIȘANU
Claudia CĂCOVEAN
Cristina ROGOZ

Comitetul consultativ

Prof. Dr. Răzvan Cherecheș

Departamentul de Sănătate Publică, UBB

Prof. Dr. Gabriel Bădescu

Departamentul de Științe Politice

Ștefan Teișanu

Centrul Cultural Cluj

Cristina Rogoz

Centrul Cultural Cluj

Zur Oren

Fundația Botnar

Barbara Bulc

Fundația Botnar & SDG Colab

Tudor Ogner

Federația Tinerilor din Cluj

Paul Marc

Federația Tinerilor din Cluj

Petreus Dumitru

Wello (Grant pilot)

Florina Iordache

MagiCamp (Grant pilot)

Stefan Voinea

EduAlert (Grant pilot)

Oana Buzatu

Primăria Cluj-Napoca

Emilia Botezan

Primăria Cluj-Napoca

Daniel Popescu

inVisible

Eric Gordon

inVisible

Nadina Pantea

inVisible

Marius Moga

inVisible

Cristina Bodnarescu

inVisible

Florin Moroșanu

Centrul de Tineret – Primăria Cluj

Adrian Răulea

ADI Zona Metropolitană Cluj

Mariana Pop

Inspectoratul Școlar Județean Cluj

Norbert Petrovici

Centrul Interdisciplinar pentru Știința Datelor

Anca Gaidos

Fundația Noi Orizonturi

Ruxandra Mercea

Colegiul Transilvania

Catrinel Grigorovici

Colegiul Transilvania

Dr. Bálint Markó

Universitatea Babeș-Bolyai

Dr. Dorina Duma

Direcția de Sănătate Publică a județului Cluj

Dr. Petru Sandu

Centrul Regional de Sănătate Publică Cluj

Dr. Emiliană Costiug

Asociația Medicilor de Familie din Cluj

Cristian Dascalu

Cluj Hub

Bianca Muntean

Transylvania IT Cluster

Andrei Kelemen

Cluj IT Cluster

leapcluj.ro